

SANOMAT Seurakunta

3/2025 www.salonseurakunta.fi 6.9.2025

Värikästä syksyä

Erityisten
Kokkis

s. 4

Saa
jännittää!

s. 8-9

Pienten puolesta
pyöräillen s. 16

"Punertaa marjat pihlajan..."

Nuo tunnetun vanhan iskelmän sanat tulevat etsimättä mieleen, kun katselen työhuoneeni ikkunasta ulos. Parkkialuetta koristaa pihlajapuiden rivistö. Marjojen painosta nuokkuvat, punaisina hehkuvat lehvästöt kertovat selvää kieltään: syksy on käsillä.

Mennyt kesä jäänee mieliin helteistään, vaikka kesäkelit antoivatkin odottaa itseään. Kesän huomaa menneen paljosta muustakin kuin sadonkorjuusta ja luonnon lisääntyvästä värikkyystä. Kesän leirit ovat takanapäin. Lomilta on palattu. Monenlainen tohina on käynnistynyt, ja tulevan kauden tapahtumia ja säännöllisiä toimintoja suunnitellaan viimeistään nyt.

Tämänkin lehden tapahtumakalenteri

tarjoaa runsaasti toimintaa sitä kaipaaville. Myös jokavuotiset suunnitelmat ovat hyvässä vauhdissa hiljaisemman kesätalon jälkeen. Toimintasuunnitelmat, talousarviot jne. ovat loppusuoralla.

Suuremmat suunnitelmat ovat liikahtaneet kesällä vain vähän eteenpäin. Näistä ehkä eniten huomiota on saanut osakseen Rova 2030 -hanke, jossa etsitään seurakuntamallia tulevaisuudelle. Tarkoituksena on luonnollisesti varmistaa seurakunnallinen toiminta ja jäsenten yhdenvertaisuus tulevaisuudessakin. Keväällä järjestettiin Salossakin infotilaisuus suunnitelmien nykyvaiheesta. Sen verran prosessi on kuitenkin edennyt, että lakisääteinen seurakuntalaisten kuuleminen järjestetään Salossa keskiviikkona 24. syyskuuta.

Näissä suunnitelmissa on Salon seurakunnan erityisenä tarpeena huolehtia siitä, että Salon hyvin erityinen rakenne tulee otetuksi riittävässä määrin huomioon, koostuuhun seurakuntamme kahdesta toista kirkkoalueesta. Näiden alueiden toimintaedellytysten ylläpito ei ole tulevaisuudessa mahdollista ilman koko ro-vastikunnan alueen uudelleen organisoimista. Miten se tulee tapahtumaan, juuri siitä nyt täytyy keskustella.

Käsillä oleva lehti osoittaa jälleen, sekä kirjoituksissa että tapahtumissa, kuinka monella sektorilla seurakunta toimii. Tähän Salossa on mahdollisuuksia seurakunnan koon takia. Juuri tämänkaltaises-ta monipuolisuudesta ja erikoistumisesta on kyse myös uudelleen organisoitumi-

ssa, etteivät tulevaisuuden resurssit pienentyessään estä laaja-alaista seurakuntalaisten kohtaamista.

Syksyn ollessa käsillä toivotan kaikille siunattua alkavaa toimikautta.

Timo Hukka
kirkkoherra

Diakonin Hajatelmiä

Metsä kuin sadusta!

*Tekisi mieli käydä sammalmättäälle pitkälle
ja katsella sinisen taivaan pumpulipilviä,
sulkea silmänsä lempeän tuulen humistessa keinuttaen.
Siniset mustikkalapset leikkivät hippaa
kainosti punastuvien puolukkalasten kanssa:
"Hippa, Sä oot!!"
Karvainen tuhatjalkainen myhäilee mustikanvarvulla
marjalasten kirmailua katsellessaan
ja pieni sisilisko livahtaa turvaan kivenkolokotiinsa.
Saniaisten lehdet käpertyvät hassusti kiharalle
ja koivunlehdet ilakoivat uudesta keltaisesta väristään.
Aurinko kutittaa säteillään kuusenoksalla kipittävän oravan hännänpäätä
ja naapurimännyssä tikka nakuttaa nokallaan fanfaarin syksylle.
Pieni kauris seisoo pää kallellaan pellon laidalla
katsellen kurkiparin hassua tanssia.
Ja minä...
Minä kuuntelen onnellisena tuulen huminaa
ja metsän satumaisia ääniä ympärilläni!*

Runo ja kuva: Kaija Virtanen

Ualon leikki -tapahtuma järjestetään Halikon kirkon ympäristössä Kurpitsaviikkojen aikaan 12.–19.10. klo 19–23. Kirkon ulkoseinät valaistaan erilaisilla liikkuvilla valoilla, jotka tuovat esille kivien ja seinien muotojen yksityiskohdat. Kirkon ympärillä taiteilija Alexander Reichsteinin installaatio They Were Here herättää henkiin ihmishahmoja eri aikakausilta. Reichsteinin veistokset on tehty teräslangas-

ta ja ne on ruiskutettu erikoismaalilla, joka hohtaa UV-valossa. Kirkolla hahmot yhdistyvät paikalliseen historiaan. Tyyliin sopiva musiikki yhdistää valot ja ihmishahmot.

Valon leikki sopii kaikenikäisille, se on maksuton ja esteetön. Myös kirkkoon sisälle pääsee ja siellä on myös kaunis valaistus ja tunnelmamusikkoa. Parhaiten teokset näkyvät, kun ulkona on aivan pimeää.

Tapahtuma tuotetaan Salon kaupungin

osallistuvan budjetoinnin, Someron Säästöpankin ja Salon seurakunnan tuella. Sen teknisestä toteutuksesta vastaa Markus Kuisma. Kirkko on avoinna tutustumista varten:

- 10.–11.10. klo 16–20.
- 12.–19.10. klo 16–23.
- 20.–26.10. klo 16–20.
- Su 12.10. Kekriekkerimessu kaikenikäisille klo 18.
- Su 26.10. Iltamessu klo 18.

Seurakunta syysmarkkinoilla

Seurakunta osallistuu Salon torin syysmarkkinoille 25.–27.9. ja tukee markkinatuotolla lähetystyötä. Teltta on Horninpuiston laidalla, lähellä jorikantaa to ja pe klo 10–17 sekä la klo 10–14. Hernekeittoa on myynnissä klo 11 alkaen niin kauan kuin sitä riittää. Lisäksi on myynnissä raparperiirakkaa (myös glut), kahvia, teetä ja mehua. Lauantaina teltassa myös nuorisokuoro Diskantin lettupiste. Nuoret keräävät rahaa syksyn kuoromatkan toteuttamiseen.

Salon srk-talossa on myös mahdollisuus ruokailla ja kahvitella (samat ajat kuin torilla). Hernekeittoa voi ostaa kotiinkin, oma astia mukaan. Myynnissä myös villasukkia, trikoopipoja, Puupäiden tuotteita, itsenäi-

syyspäiväkynttilöitä, kortteja yms.

Talkoolaisia tarvitaan tehtäviin torille, seurakuntataloon ja tavaran kuljettamiseen käsikärryillä niiden välillä. Lisäksi tarvitaan keskiviikkona toriteltojen kokoajia ja lauantaina teltanpurkajia. Talkootyöstä ei makseta palkkaa, mutta talkoolaiset saavat nauttia pöydän antimista ilman maksua. Yhteen tai useampaan parin tunnin

vuoroon voi ilmoittautua seurakunnan nettisivuilla (tapahtumat/ilmoittaudu), tai lähetys sihteeri Henna Seppälälle puh. 044 774 5214, henna.seppala@evl.fi.

Talkooinfossa ma 22.9. klo 17 Salon srk-talossa kerrotaan eri tehtävistä. Myös talkoovuorojen varaaminen on mahdollista. Tilaisuudessa voi kysyä myös muista seurakunnan vapaaehtoistehtävistä.

Toivoa naisille meillä ja maailmalla

TARJA LAURILA

Toivoa naisille -työtä on tehty Suomessa jo 25 vuotta Medialähetys Sansan puitteissa. Toiminnan ytimessä ovat rukouskalenterit ja rukousryhmät, jotka kokoontuvat kuukausittain ruokoilemaan eri puolilla maailmaa elävien naisten puolesta. Suomessa rukousryhmiä toimii yli 90 paikkakunnalla.

Salossa rukousryhmässä on mukana **Marjut Peltoniemi-Hannila**.

– Kuulin tästä työstä kauan sitten nyt jo edesmenneeltä ystävältäni Tuijalta. Monet naiset elävät tosi vaikeissa olosuhteissa ja me kaikki ympäri maailmaa, noin 125 000, rukoilemme samojen aiheiden puolesta päivittäin.

– On ollut myös kiinnostavaa tutkia eri maiden tietoa, kun rukouskalenterissa tu-

lee vastaan maa tai ihmisryhmä, josta en ole tiennyt mitään. Itse olin aikoinaan työssä Jemenissä sekä Suomen Lähetysseuran lähettinä Jordaniassa ja Länsirannalla, työterveyshoitajan virasta eläkkeelle jäänyt Marjut kertoo.

Toivoa naisille -rukouskalenterin voi tilata netistä Sansan sivuilta tai puh. 050 588 6381.

Marjut Peltoniemi-Hannila kutsuu mukaan Toivoa naisille -työhön. Kerran kuussa kokoonnutaan yhdessä ruokoilemaan maailman naisten puolesta. Ryhmässä on mahdollisuus jakaa luottamuksellisesti myös omia asioita ja rukousaiheita. Seuraava kokoontuminen on ti 9.9. klo 17 Salon srk-talossa.

RIPPIKOULUT 2026

Ilmoittautuminen ensi vuoden rippikouluihin päättyy 7.9. Ryhmäjohtajat ilmoitetaan sähköpostilla viimeistään 29.9. Jos aiot käydä rippikoulun ensi vuonna ja ilmoittautuminen on jo päättynyt, ota pikaisesti yhteyttä riparipappi Lasseen p. 044 774 5378, lasse.lindberg@evl.fi.

KASTEEN, VIHKimISEN, PERHEJUHLAN VARAUKSET NETISSÄ

Salon seurakunnan nettisivujen kautta voi varata aikoja kasteeseen ja vihkimiseen. Netissä voi tehdä nyt myös esivarauksen perhejuhlaan (mm. rippijuhla, valmistujaiset, syntymäpäiväjuhla) sekä kokousta tai kirkkoon tutustumista varten. Esivaraukset tehdään netissä www.salonseurakunta.fi > Info ja asiointi.

SEURAKUNTARAKENNE-UUDISTUS ROVA 2030

Kuuleminen Salon seurakunnan alueella ke 24.9. klo 18 Salon seurakuntatalossa. Ensimmäinen kuulemistilaisuus Salon seurakunnan alueella pidettiin 13.5. Paimion rovastikunnan seurakunnat (Lieto, Loimaa, Salo, Somero, Paimio ja Pöytyä) ovat vuodesta 2021 lukien etsineet ratkaisuja siihen, miten tulevaisuudessa turvataan seurakuntien toimintaedellytykset. Kuulemisilla kartoitetaan seurakuntalaisten ja alueen asukkaiden näkemyksiä muutossuunnitelmista. Niitä esittelevät ohjausryhmän puheenjohtaja, lääninrovasti Risto Leppänen, Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulin hiippakuntasihtööri Mika Piittala, kuulemistilaisuuden seurakunnan kirkkoherra ja ohjausryhmän jäsenet.

SEURAKUNTASANOMAT-LEHDEN LUKIJATUTKIMUS KÄYNNISTYY

Tänä syksynä toteutetaan Seurakuntasanomat-lehden lukijatutkimus, joka on osa seurakuntalehtien yhteistä tutkimusta. Sen toteuttaa Innolink Oy. Tuloksia hyödynnetään seurakuntalehtien omassa kehityksessä, mutta myös kirkon yhteisessä viestinnässä. Mielenpitoet ja palautteet ovat tärkeää tietoa, myös satunnaisesti lehteä selaileville! Lukijatutkimuksesta tulee lisää tietoa mm. nettisivuille ja viikkoilmoituksiin.

VILLASUKKIA VASTAANOTETAAN!

Syyskuun loppuun asti voi Salon srk-talon infoon tuoda lasten villasukkia toimitettaviksi Ukrainaan. Sukkien tulee olla käyttämättömiä, ja parit tulee sitoa yhteen langalla. – Sukkien mittaustalkoot pidetään ke 1.10. klo 10–12 Salon srk-talon kasvatuksen siiven kerhotilassa. Sukkakiitos Marjatta Lehtovaaralta: "Vein huhtikuussa 310 paria salolaisten kutomia sukkiä Hilfswerk Taberaan. Pastorin vaimo Luise Dück oli paikalla. Hän kiittää sydämellisesti kaikkia kutojia ja lähettää terveisiä."

Kokkiksen muffinsit

RIITTA KOIVISTO

Halikon seurakuntatalossa paistuivat toukokuun puolivälissä suklaamuffinsit. Koolla oli Erityisten kokkikerho tai tavallisemmin Kokkis.

Paikalla oli seitsemän kerholaista, yksi avustaja ja kaksi ohjaajaa. Muutama vakituinen kävijä on juuri tänään tanssimassa; aina ei voi välttää päällekkäisiä menoja, vaikka kerho olisi kuinka tärkeä.

Ohjaajat – diakoniatyöntekijä **Kaija Virtanen** ja vapaaehtoiseksi tullut **Katriina Korhonen** – ovat laittaneet kaiken valmiiksi; tällä kertaa vakituinen vapaaehtoinen, Marita Nikander, ei päässyt mukaan.

Illan aikana tulisi pistäytymään myös Kaijan mies Hannu tuomassa kotipakastimeen unoh-tuneet jäätelöt. Tieto jäätelön tulosta kuulostaa olevan aika WAU.

– Hehheh, Kaijaa huvittaa.

Kerho on jo aika vanha juttu

– Ennen koronaa joskus aloitettiin, se on varmaa, muistelee Kaija, eikä sen tarkempaa tule muillekaan mieleen, ei Jannellekaan, joka on koko idean isä. Hänen toiveestaan kerho joskus alkoi. Elävä kiinnostus kokkaukseen näkyy hänen kotonaan kasvavina kokkikirjapinoina.

Tapana on ollut leipoa suolaista ja makeaa vuorotellen. Keväällä on tehty pitsaa, pikapullia, kinkkupiirakkaa, ja nyt siis on makean vuoro.

Milloin kuvataan?

Tekemisen lomassa on tarkoitus ottaa vähän valokuvia. Noora laittaa valmiiksi huulikiiltoa – näin hän tekee kuulemma uimaan mennessäänkin, joku on tietävinään. Leivontamysstyt tai -huput huolehditaan päähän.

Taikina syntyy rauhassa vaihe kerrallaan. Kaikki pysyvät mukana.

Ensin mitataan kulhoon kuivat aineet: vehnä-jauhoja, sokeria, leivinjauhetta, kaakaojauhoja, vaniljasokeria, ripaus suolaa ja ehkä vähän Marianne-rouhetta, jos haluaa. Sitten kananmuna, rasvaa ja maitoa.

– Sää aina meinaat, ettet osaa, mutta sää osaat ihan hyvin, tsemppaa Kaija.

Kekkerit

Lopputarjoilut ovat ruhtinaalliset. Kahvia, mehua, suolaisia keksejä, jäätelöä, ja – suklaamuffinsseja. Osa leivonnaisista pakataan mukaan kotiin.

- Tulee vatsa kipeäksi, jos syö kaikki, tietää joku.
- Höpöhöpöhöpö, kuittaa toinen.
- Syön näitä iltapalaksi paahtokiisselin kanssa.

Syksyllä tavataan taas

Syksyn kokoontumiset Halikon seurakuntatalolla alkavat tiistaina 23.9. Silloin on suolaisen vuoro – ilmeisesti pitsan. Loppusyksyn listakin on pian suunniteltu: pikapullia, tonnikalapiirakkaa, joulutorttuja ja pipareitten tuunausta.

Uudet halukkaat voivat kysellä kerhopaikkaa Kaijalta.

Erilaisista syksyn kerhoista ja kokoontumisista lähtevät kirjeet mm. asumisyksiköihin, Salon Kehitysvammaisten Tuki ry:lle, Salon omaishoitajat ry:lle ja muutamiin henkilökohtaisiin sähköposteihin.

Erityisten kokkikerhossa olivat toukokuussa mukana (vasemmalta myötäpäivään) Janne, Aapo, Noora, avustaja-Kirsi, Henna, Miro, avustaja-Katriina, Anna-Kaisa ja Heidi-Maria. Vetäjä Kaija on keittiössä. Tilat eivät ole suuret, mutta keittiön uuni on onneksi iso!

Aapon taikina on jo valmis ja odottaa vuokiin laittamista. Noora haluaa taikinaan vielä mintturouhetta.

Janne on koko kerhoidean isä; hänen ensimmäisenä kertanaan tehtiin omenapiirakkaa, kun oli niin runsas omenavuosi.

Hennan kerhomatka on pidentynyt, mutta tuttuun kerhoon on mukava tulla edelleen. Muffinssivuoka täyttyy sopivasti puolilleen.

Miro tykkää leipoa kaikenlaisesta hyvää, sekä suolaista että makeaa. Taka-na vetäjät Kaija ja Katriina.

Anna-Kaisa, vasemmalla, on käynyt kerhossa pitkään, koska hän nauttii siitä niin paljon. Hänen siskonsa Heidi-Maria on mukana ensimmäistä kertaa.

ERITYISTEN KOKKIKERHO

- Noin kerran kuussa Halikon srk-talossa
- Tiistai-iltaisin klo 17.30–19
- Aloituskerta 23.9.
- Osallistumismaksu 5 €/henkilö
- Tiedustelut: Kaija Virtanen, puh. 044 774 5364

Kabinettikerho, uusi ryhmätoiminta!

Syksyn alkaessa käynnistyy uusi ryhmätoiminta, joka tarjoaa virkistävän ja yhteisöllisen hetken arjen keskelle. Kabinettikerho kokoontuu torstaisin kahdesti kuukaudessa Salon seurakuntatalon Kabinettissa (1. krs), ja se on avoin kaikille, jotka kaipaavat mukavaa yhdessäoloa, kulttuurisia elämyksiä ja arjen aktiviteettia. Ryhmässä nautitaan monipuolisesta ohjelmasta, johon kuuluu ajankohtaisia keskusteluaiheita, musiikkia ja yhteislaulua, kevyttä liikuntaa, visailuja ja pelejä, muisteluhetkiä ja tarinoita sekä

tutustumista Tahtoni-vihkoon. Toiminnassa hyödynnetään Sävelsirkku-palvelua, joka on kehitetty ikääntyvien hyvinvoinnin tueksi. Palvelu yhdistää samalle alustalle musiikki-, liikunta-, muistelu- ja pelisisällöt, jotka tukevat sekä yksilöllistä, että ryhmämuotoista toimintaa. Sävelsirkku on tutkittu ja käytännössä toimivaksi todettu menetelmä,

joka tuo arkeen iloa, osallisuutta ja merkityksellisiä kohtaamisia. Salo on ensimmäinen seurakunta Suomessa, joka testaa palvelua diakoniatyön ryhmissä. Ohjelmat on suunniteltu tukemaan toimintakykyä, mielenvirkeyttä ja yhteisöllisyyttä, ja ne antavat tilaa myös kuuntelijan omille ajatuksille ja muistoille. Ryhmässä ei tarvitse osata mitään erityistä – riittää, että tulet mukaan! Joka

kainen osallistuja kohdataan arvostavasti, ja ryhmän tunnelma on lämmin ja hyväksyvä. Kabinettikerho tarjoaa matalan kynnyksen mahdollisuuden osallistua, virkistyä ja kokea yhteisiä hetkiä toisten kanssa. Ryhmän toiminnasta vastaavat hoivamusosikko Terhi Lehtovaara ja diakoniatyöntekijä Niina Jyllilä.

Kabinettikerhon syyskauden kokoontumiset:
to 18.9., 2.10., 30.10., 13.11. ja 27.11. klo 10–12 Salon srk-talossa.

Seksuaalineuvontaa

Hanna "Norppa" Sippola jatkaa vakituisena diakoniatyöntekijänä Perttelin ja Kuusjoen alueilla. Hän koulutettiin seksuaalineuvojaksi vuonna 2024. Hänelle voi varata ajan maksuttomaan seksuaalineuvontaan, jossa on mahdollisuus ja tilaa puhua erilaisiin seksuaalisuuteen ja sukupuoleen liittyvistä asioista.

– Usein keskusteluaiheet ovat hyvin arkisia ja tavallisia ja liittyvät esimerkiksi ihmissuhteisiin, itsetuntoon tai omaan kehoon, Norppa kertoo.

Seksuaalineuvontatapaamisia voi olla 1–5 kertaa ja yhden tapaamisen kesto on 45 min – 1,5 tuntia. Tapaamiset järjestetään diakoniatoimistoilla.

Salon seurakunnan alueella asuvat kaikenikäiset sateenkaari-ihmiset voivat ottaa turvallisesti yhteyttä Norppaan. Hänen kauttaan voi löytää yhteyden kristittyihin sateenkaari-ihmisiin. Salon seurakunnassa järjestetään seuraava sateenkaarimessu su 21.9. Perttelin kirkossa.

HANNA SIPPOLA

Diakoniatyöntekijä Hanna "Norppa" Sippola toivottaa kaikki tervetulleiksi Kuusjoen ja Perttelin alueiden tilaisuuksiin. Esimerkiksi Perttelin seurakuntatalossa kokoontuu ystäväpiiri tiistaisin klo 11.30–13. Uusia piiriläisiä kaivataan mukaan joukkoon! Mikäli kyydin kanssa on ongelmia, ole hyvissä ajoin yhteydessä Norppaan.

Jos haluat, pääset myös toteuttamaan messua. Ota yhteyttä, p. 040 8496 720, hanna.sippola@evl.fi.

Ymmärrettävää suomen kieltä kaikille

PERTTI AROLA

"Kyllä se kuulee suomen kielen, joka ymmärtää kaikkein mielen", kirjoitti Mikael Agricola rukouskirjansa esipuheeseen vuonna 1544. Agricolan tavoitteena oli, että suomalaiset voisivat ymmärtää kuulemaansa ja lukemaansa. Jumalanpalveluksessa tulee käyttää suomen kieltä, ja Raamatun tekstejä pitää kääntää suomeksi.

Agricolan jälkeen on tehty uusia käännöksiä ja uusia tekstejä, jotta uudet sukupolvet voisivat kuulla ja lukea ymmärrettävää suomen kieltä. Nykyään tämä tavoite tarkoittaa yhä useamman ihmisen kohdalla sitä, että on käytettävä selkosuomea.

Selkokeskuksen uuden arvion mukaan Suomessa on jopa 812 000 ihmistä, jotka tarvitsevat selkokieltä. Tämän lisäksi huomattavasti useampi ihminen hyötyy selkokielestä. Selkokielen tarpeen taustalla voi olla hyvin monenlaisia syitä. Henkilö on ehkä vasta opettelemassa suomen kieltä tai hänellä voi olla esimerkiksi lukivaikeus, muistisairaus tai kehitysvamma.

Kyseessä on siis valtava joukko ihmisiä. Niinpä on välttämätöntä, että kirkollakin on selkokielistä toimintaa.

Salon seurakunnassa on järjestetty selkomessuja muutaman vuoden ajan. Lisäksi monissa seurakunnan tapahtumissa on mukana selkokielistä sisältöä.

Selkomessu on tavallinen jumalanpalvelus, jossa käytetään selkokieltä. Selkokieltä

on helppo seurata ja asiat ilmaistaan mahdollisimman selkeästi ja johdonmukaisesti. Selkokieltä käytettäessä mennään yleensä suoraan asian ytimeen. Niinpä selkomessu ja selkokieli voi tarjota uusia ajatuksia ja oivalluksia myös heille, jotka eivät kuulu varsinaisiin selkokielen käyttäjäryhmiin.

Selkomessussa kiinnitetään huomiota myös muuhun saavutettavuuteen ja selkeyteen. Saarnaa havainnollistetaan usein kuvilla ja esineillä. Yhteisinä virsinä käytetään pääosin tuttuja virsiä.

KAIJA VIRTANEN

Selkomessuihin ovat kaikki tervetulleita, toivottaa kehitysvammatyön pappi Pertti Arola. Seuraava selkomessu pidetään Salon kirkossa su 2.11. klo 17.

Tahtoni-vihko esillä tilaisuuksissa

Salon seurakunnalta on saatavissa Tahtoni-vihko oman tai läheisen vakuumus- tai musiikkitahton kirjaamiseen. Diakoniatyöntekijä Niina ja hoivamusosikko Terhi ovat muokanneet sen Kanta-Hämeen muistiyhdistyksen aiemmin Musiikkitahto-hankkeen materiaalin pohjalta. Vihkoon voi kirjata merkityksellisiä muistoja, toiveita, mieltymyksiä ja tapoja elämänhistorian varrelta. Se johdattelee pohtimaan erityisesti omaa hengellisyyttä, arjessa ja juhlassa kantatelleita perinteitä ja musiikkimieltymyksiä. Näitä asioita voi muistella myös yhdessä läheisten, hoitajien tai jonkin ryhmän kanssa.

Vihkon tarkoituksena on auttaa nyt tai tulevaisuudessa hoivaavia henkilöitä huomioimaan vakauksesi ja musiikkimieltymyksesi osana hoivaasi ja arkeasi. Kerro omaisillesi ja hoitajillesi, että olet tehnyt vakuumus- ja musiikkitahton sekä se, missä vihkosi sijaitsee. Tieto on myös mahdollista kirjata OmaKantaan hoitotahdon yhteyteen.

Tahtoni-vihkoa esitellään ja sitä on saatavilla Tahtoni-illoissa, joissa yhdessä laulaen ja musiikkia kuunnellen sukellaan muistoihin ja elämäntarinoihin. Tapahtumat ovat kaikille avoimia. Erityisesti mu-

kaan toivotaan kerhojen, piirien ja yhdistysten vastuuhenkilöitä, jotta he voivat hyödyntää vihkoa ja jatkaa työskentelyä sen parissa jatkossa myös omassa toiminnassaan. Tahtoni-vihkoon pääsee tutustumaan myös Salon srk-talossa Kabinettikerhon tapaamisissa ja Seurissunnuntaisin.

Tahtoni-illat:

- To 9.10. klo 18 Kosken srk-talossa Majataloillaan yhteydessä.
- Ma 3.11. klo 18 Särkisalon srk-talossa.
- Ke 5.11. klo 18 Kiskon srk-talossa.

MITÄ ON SELKOKIELI?

Selkokieli on suomen kielen muoto, jota on helppo lukea, kuunnella ja ymmärtää. Teksti on mukautettu sisällöltään, sanastoaltaan ja rakenteeltaan yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi. Asia esitetään selkeästi ja johdonmukaisesti. Selkokielessä käytetään helppoja ja tuttuja sanoja. Selkokielen lauseet ovat lyhyitä ja yksinkertaisia.

Selkokielistä materiaalia löydät kirkon selkosivuilta selko.evl.fi.

Varsinais-Suomen seurakuntien kehitysvammatyön papin sivuilla on myös runsaasti

selkorukouksia ja selkokielistä Raamatun tekstejä: paimionseurakunta.fi/tule-mukaan/kehitysvammaistyo

Psalmi 139 selkokielellä:
Jumala, sinä tunnet minut.
Sinä näet, missä olen.
Sinä tiedät, minne menen.
Sinä tunnet suunnitelmani.
Sinä tiedät, mitä teen.
Sinä suojaat minua edestä ja takaa.
Sinä tiedät kaiken.
Se on ihmeellistä.
En ymmärrä sitä.
Jumala, sinä olet luonut minut.
Minä olen ihme, suuri ihme.
Minä kiitän sinua siitä.

Päivi Pulkkinen-Watsonilla tulee papin työssä 21 vuotta täyteen lokakuussa.
– Työ on ollut monipuolista. Kaikesta olen oppinut jotain, mistä on aina seuraavassa tehtävässä ollut hyötyä. Hienointa on ollut ihmisten kohtaaminen.

MERJA LAAKSONEN

Päivi puhui kesällä Salon herättäjäjuhlien talkooinfossa juhlien pääsihteerin ominaisuudessa.

Papin työstä vapaalle

RIITTA KOIVISTO

Salon seurakunnan iso tapahtuma, kesän herättäjäjuhlat, olivat pastori **Päivi Pulkkinen-Watsonin** viimeinen työtehtävä.

Samalla kun hän toissa vuonna suostui juhlien kaksivuotiseen pääsihteerin pestiin, hän päätti eläköitymisestään juhlien jälkeen.

Nyt juhlat ovat enää loppuraportointia ja kiitosjuhlaa vaille valmiit.

– Juhlaan ovat kaikki tervetulleita, Päivi kutsuu.

Mitä elämässä oli ennen herättäjäjuhlaa ja mitä on niiden jälkeen?

Teologista papiksi

Ryhtyminen teologian opiskelijaksi tapahtui vähän yllättäen. Naapurin poika oli menossa tiedekunnan infotilaisuuteen ja Päivi kiinnostui lähtemään mukaan, ja hän tiedekuntaan heistä kahdesta sitten pääsikin.

Opiskelussa oli monipuolista, sai lukea myös historiaa, psykologiaa ja kieliä. Helsingin aikaan kuului myös laulaminen Katetraalikuorossa.

Pari ensimmäistä työvuotta kului Kirkon ulkomaanavussa ja peräti kaksitoista Skotlannissa: eräässä tietokonefirmassa tarvittiin eri kielten osaajia, muun muassa suomen ja ruotsin.

Kun ajatus papin töistä ajankohtaistui, oli muutettava Suomeen, jotta voi hakea virkaa. Sellainen löytyi silloisesta Salo-Uskelasta vuonna 2004.

Ei niin pehmeä lasku!

– Kun tulin tänne töihin, tunsin että olen ihan eri planeetalla kuin missä olin ollut. Kirkko oli muuttunut paljon sinä aikana, kun olin ollut poissa Suomesta.

Työt alkoivat isolla tehtävällä heti ensimmäisenä sunnuntaina: kirkkoherra Pukari oli laittanut Päivin saarnavuoroon.

– Seurakuntatyötä olin aiemmin tehnyt vain harjoittelussa opiskelujen päätteeksi – ja se käsitti vuonna 1982 yhden kesän työt viidellä eri rippikoululeirillä.

Mahdollisimman pian oli otettava haltuun myös Salon kartta ja työhön liittyvät tilat ja käytännöt, muun muassa ajanvarauskirjan täyttäminen – sähköistä kalenteria ei vielä ollut.

– Minua kysyttiin kansainvälisyys- ja lähetyspapiksi, ja kiinnostuin siitä. Seurakuntaliitoksen jälkeen vaihdoin lapsityöhön.

– Lapset ovat ihania. Kun heiltä kirkossa kysyi jotain, he vastasivat!

Perheasiain neuvottelukeskuskin tuli tutuksi.

Herättäjäjuhlat olivat koko seurakunnalta iso ponnistus. Vastuu ja pieni stressinpoikanen painoivat varsinkin ennen kuin toimikunnat saatiin perustettua. Niiden toimintaa Päivi kiittää. Ja Herättäjä-Yhdistyksestä sai paljon tukea.

Vapaus tehdä ja suunnitella

Parin kuukauden päästä on enemmän aikaa ihmisille, puutarhalle ja talolle. Kaappien siivous on jo alkanut. Vintillä on lähdössä palapelejä lähetykselle myytäväksi.

– Tein palapelin vuodessa, sellaisen 1500 palan. Noin kaksikymmentä niitä siis on kertynyt.

Ahkera elokuvissa ja konserteissa kävijä on suunnitellut jo seuraavat konsertit. Museokorttiin on ladattu aikaa vuoteen 2028 asti.

Liikunnasta pitävää houkuttaa luonto ja vaeltaminen.

– On ihana saada vain kävellä.

Skotlannissa työporukka kävi kiipeämässä Munro-vuorilla, eikä niitä siellä ollutkaan vähän, vaan kokonaista 282.

– Yksin niillä ei pidä kulkea, sillä sääolot siellä vaihtuvat nopeasti.

– Viisi niistä tuli kiivettyä. Kauhean korkeita ne eivät ole, korkein on vähän yli kilometrin.

Vaellus Italiassa oli myös hyvä kokemus, ja nyt kiinnostaisi Espanjan Santiago, mutta yhtä hyvin myös Lappi, Repovesi ja monet majakkasaaret.

– Suomessa on hienoja paikkoja!

Elämä on avoin

Elämässä on mentävä eteenpäin ja otettava sen tarjoamia mahdollisuuksia vastaan.

– Jumittua ei kannata, kokee Päivi.

Esimerkiksi retiriittien ohjaus voisi joskus kiinnostaa pätevää ohjaajaa. Tai papin sijaisuus joskus? Pappeshan ei lakkaa. Jokin Merimieskirkkokin olisi mielenkiintoinen paikka nähdä.

– Yksinäisyyttä en kaipaa.

– Ystäviä on eri puolilla ja käyn seurakuntatalossakin varmasti joskus kahvilla tai keskiviikkokeitolla.

HERÄTTÄJÄJUHLIEN KIITOSMESSU

Su 12.10. klo 10 Uskelan kirkossa. Messussa saarnaa Ylivieskan seurakunnan kirkkoherra ja juhlatoimikunnan puheenjohtaja Eija Nivala. Messu kuultavissa Järviradion taajuudella 102.9 MHz. Messun jälkeen klo 12 kiitosjuhla, ruokailu ja siioninvirsiseurat Salon srk-talossa. Tervetuloa!

Tulevat jumalanpalvelukset

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 10 Järvi-radiossa taajuudella 102,9 MHz (Halikon tai Uskelan kirkosta). Salon seurakunnan YouTube-kanavalle tulee katsottavaksi jumalanpalveluksia. Messut Marttilan kirkosta striimataan kanavalla @srkKoskellajaMarttilassa.

Jumalanpalvelustiedot:
www.salonseurakunta.fi/tapahtumat.

HALIKON KIRKOSSA

- 7.9. ja 26.10. Iltamessu klo 18.
- 14.9. Messu klo 10. Yhteissyntymäpäiväjuhla.
- 28.9. Tuomasmessu klo 17.
- 5.10. ja 19.10. Messu klo 10.
- 12.10. Kekriekkerimessu klo 18.

KIIKALAN KIRKOSSA

- 14.9. Messu klo 10.
- 5.10. Messu klo 10. Sadonkorjuun juhla.
- 26.10. Tuomasmessu klo 18.

KISKON KIRKOSSA

- 7.9. Iltamessu klo 17.
- 5.10. Pyhiinvaeltajien messu klo 17.
- 21.9. ja 19.10. Messu klo 10.

KOSKEN KAPPELISSA

- 14.9. ja 12.10. Messu klo 10.

KOSKEN SEURAKUNTATALOSSA

- 28.9. Messu klo 10. Yhteissyntymäpäiväjuhla.

KOSKEN HONKAMÄESSÄ

- 26.10. Sadonkorjuun kiitosjumalanpalvelus klo 10. Sadonkorjuujuhla.

KUUSJOEN KIRKOSSA

- 7.9. Messu klo 10, Kuusjoen Karjalaiset 80 v.
- 28.9. Keskipäivän kirkko klo 13.

MARTTILAN KIRKOSSA

- 7.9. ja 21.9. Messu klo 10.
- 19.10. Messu klo 10, sadonkorjuujuhla.
- 5.10. Messu klo 10. Yhteissyntymäpäiväjuhla.

MUURLAN KIRKOSSA

- 14.9. ja 28.9. Messu klo 10.
- 12.10. Iltamessu klo 17.
- 26.10. Messu klo 10. Yhteissyntymäpäiväjuhla.

PERNIÖN KIRKOSSA

- 7.9., 14.9., 21.9., 12.10. Messu klo 10.
- 19.10. Iltakirkko klo 18.

PERTTELIN KIRKOSSA

- 14.9. ja 12.10. Messu klo 10.
- 21.9. Sateenkaarimessu klo 17.
- 28.9. Messu klo 10, VPK:n naisten kirkkopyhä.
- 26.10. Iskelmämessu klo 14.

SALON KIRKOSSA

- 7.9. Messu klo 13. Yhteissyntymäpäiväjuhla.
- 14.9., 5.10., 12.10., 19.10. ja 26.10. Iltamessu klo 17.
- 28.9. Gospel & flight -messu klo 17.
- 21.9. Jumalanpalvelus klo 13. Uudenkir-kon pitäjän kirkkopyhä.
- 2.11. Selkokielen messu klo 17.

SUOMUSJÄRVEN KIRKOSSA

- 21.9. Messu klo 10.
- 12.10. Messu klo 10. Yhteissyntymäpäiväjuhla.

SUOMUSJÄRVEN SEURAKUNTAKESKUKSESSA

- 7.9. Messu klo 10. Syyskauden aloitus.

SÄRKISALON KIRKOSSA

- 14.9. ja 12.10. Messu klo 13.
- 28.9. ja 26.10. Messu klo 10.

USKELAN KIRKOSSA

- 7.9. Messu klo 10, uusien työntekijöiden siunaaminen.
- 21.9., 28.9. ja 26.10. Messu klo 10.
- 5.10. Messu klo 13. Suomen Kirkkomusiikkiliiton lapsikuorotapahtuma, katso sivu 12.
- 12.10. Herättäjäjuhlien kiitosmessu klo 10. Katso s. 6.

VASKION KIRKOSSA

- 21.9. Messu klo 10. Elojuhla.
- 26.10. Messu klo 13.

YLIKULMAN RUKOUSHUONEELLA

- 5.10. Sadonkorjuun kiitosmessu klo 13.

MASS IN ENGLISH

- 28.9. and 26.10. Holy Communion in English in Salo Church, Kirkkokatu 6, at 1 p.m. (13:00).

SATEENKAARIMESSU

Su 21.9. klo 17 Perttelin kirkossa. Pyhän otsikkona on kiitollisuus, kun vietämme yhdessä sateenkaarimes-sua, kiitollisina Luojasta, toinen toi-sistamme ja koko luomakunnasta; sen moninaisuudesta ja sateenkaa-renväreistä. Liturgina sateenkaari-messussa on Kira Knuutila, saarnaa-jana Elina Kannisto, musiikissa nuor-ten bändi Minttu Orvaston johdolla.

PIXABAY

KEKRIEKKERIMESSU

Su 12.10. klo 18 Halikon kirkossa kurpitsaviikkojen iltakirkko kaiken-ikäisille. Mukana mm. Helinäi-set-kuoro ja Henni Isojunno. Kir-konmäen valojuhla alkaa, katso s. 3.

GOSPEL & FLIGHT -MESSU

Su 28.9. klo 17 Salon kirkon messus-sa nähdään muun muassa MAFin lentovideoita Etelä-Sudanista ja Tan-saniasta. Messussa mukana nuorten bändi.

ISKELMÄMESSU

Su 26.10. klo 14 Perttelin kirkossa. Messussa mukana Salon Laulu-Se-pot Joonas Pyölin johdolla.

AVOIMET OVET JA HILJAINEN EHTOOLLINEN SALON KIRKOSSA

- Avoimet ovet tiistaisin klo 12–13.30. Vietä hetki arkipäivän ret-riitissä musiikin hoivassa.
- Arkipäivän hiljainen ehtoollinen parillisilla viikoilla torstaisin klo 11.

KUOLLEIDEN LASTEN MUISTOPÄIVÄ

Mahdollisuus hiljentymiseen, har-tauteen ja muistokynttilän sytyttä-miseen ti 23.9. klo 17 Salon kirkossa.

PYHÄINPÄIVÄ 1.11.

Pyhäinpäivän kirkkotilaisuuksissa luetaan niiden vainajien nimet, jotka on viime pyhäinpäivän jälkeen hau-dattu kyseisen seurakunta-alueen hautausmaille. Jokaiselle sytytetään myös muistokynttilä. Pyydettyessä voidaan lukea myös sellaisen salo-laisen vainajan nimi, jonka arkku tai uurna on viety jonnekin muualle kuin Salon hautausmaille. Tällaisista toiveista pyydetään ilmoittamaan seurakuntatoimistoon puh. 02 774 5206. Pyhäinpäivän kirkot viikkoil-moituksissa ja netissä.

SATU SYRJÄLÄ

Tule mukaan tuomasystäviin!

Tuomasmessutoiminnan uudelleen-käynnistyminen Salon seurakun-nassa lähti liikkeelle pari vuotta sit-ten, kun yhdelle meistä tarjoutui tilaisuus osallistua Helsingin tuomasyhteisön mat-kalle Italiaan. Salossa lähdimme liikkeelle muutaman aktiivin joukolla. Olemme saa-neet kulkea johdatuksessa ja seurakunnan ammattimaisella tuella. Tähän mennessä takana on toistakymmentä messua ja usei-ta tuomastreffejä. Meillä on koossa noin 90 tuomasystävän joukko. Kutsu mukaan sähköpostilistalle on edelleen voimassa.

Ainakin Helsingissä, Tampereella ja Tu-russa tuomasyhteisöt ovat toimineet jo kymmeniä vuosia. Meillä Salossa mahdol-lisuudet ja tarpeet ovat erilaiset. Silti haa-veenamme on edelleen kehittää ja laa-jentaa tuomasyhteisöämme. Yhtä messua kohden kolmisenkymmentä vapaaehtoista pääsee mukaan messun toteuttamisen jän-nitykseen ja iloon. Tuomastreffeillä olemme tutustuneet toisiimme ja järjestäneet kaksi retkeä: Helsinkiin Agricolan kirkon tuomas-messuun ja Tampereen Aleksanterin kirkon

messuun. Samalla vierailimme Tampereen tuomiokirkossa.

Tuomasyhteisö on vapaamuotoinen va-paaehtoisten joukko. Se ei kutsu suoritta-maan, ei edes sitoutumaan. Olet mukana omalla tavallasi joko lyhyen matkaa tai niin kauan kuin sinulle sopii.

Mitä sinä toivoisit Salon tuomasyhteisöl-tä? Minkä toiminnan järjestämisessä sinul-la olisi mahdollisuus olla mukana; retkien järjestelyt, musisointi, itse tuomasmessu-toiminta?

Seuraava tuomasmessu on Halikon kir-kossa 28.9. Messussa saarnaa Helsingin tuomasyhteisön toiminnanjohtaja Ka-tti Pirttimaa. Syyskauden muut messut suuntautuvat Kiikalaan ja Uskelaan. 14.9. teemme pienen tutustumismatkan uu-den tuomasmessulaulukirjan lauluihin Kaisa-kanttorin johdolla Salon kirkossa heti klo 17 alkavan messun jälkeen. Tule mukaan laulamaan!

Terveisin: Airi Maaheimo, airimaa@gmail.com, 044 292 6884 ja Satu Syrjälä, satu.m.syrjala@gmail.com, 040 734 6849.

Helluntaina 8.6. Salon tuomasystävien joukko teki matkan Tampereelle. Mat-kalla tutustuttiin Tampereen tuomio-kirkkoon, josta löytyy mm. Magnus Enckellin alttaritaulu Ylösnousemus. Aleksanterin kirkossa osallistuttiin tuo-masmessuun.

Tervetuloa kirkkoon – saa jännit

RIITTA KOIVISTO

RIITTA KOIVISTO

Jännittäminen on tullut tänä vuonna keskustelun aiheena vastaan ainakin kanttori **Aija Haapalaista**. Ehkä siksi, että hän aloitti tammikuussa Marttilassa uuden kuoron ja sai kuulla, että kuoroon tai muihinkin seurakunnan tilaisuuksiin voi olla jännittämisen takia vaikea tulla.

No, siksi hän kertookin uudesta Phenomena-kuorostaan seurakunnan nettisivulla, että ”kuoro sopii myös jännittäjätyleille, sillä opettelemme rentoutumaan yhdessä ja haastamme itseämme jakamaan osaamistamme toisille pikku askel kerrallaan”.

Juuri niin.

Mutta onko jännittäminen tullut vastaan meitä muitakin?

Psykologi Minna Martin on kirjoittanut kirjan ”Saa jännittää – Jännittäminen voimavarana”. Sen mukaan monet luulevat olevansa ryhmänsä ainoita jännittäjiä. Kirjassa muistutetaan, ettei jännittäminen aina näy päälle päin eli toisesta ihmisestä ei välttämättä näe, miltä hänestä tuntuu ja miksi. Ja että joskus ihmiset eivät tunnista omaakaan jännittämistään.

Toisaalta – monet tunnistavat sen oikein hyvin.

Myös kirkossa.

Kun yllätys-paniikki iski...

Joskus jännitys iskee aivan yllättäen, huomasi eräs seurakuntalaisemme. Eikä hänen ollut helpo ymmärtää, miksi niin kävi.

Omassa työssään hän on tottunut olemaan esillä, johtamaan toisia, ottamaan puheenvuoroja, tekemään yhteenvetoja ja luotsaamaan tilanteita eteenpäin.

– Kaikkeen oppii, kun sitä tekee!

Luontaisesti hän tuntee olevansa vetytyvämpi. Lempipaikka vaikka jumalanpalveluksessa on omassa rauhassa seinän vieressä.

– Kuorossa ollaan kyllä esillä, mutta siinä voi ottaa paikan takarivistä, ja siinä on tuki vieressä toisen laulajan äänestä. Yhdessä harjoitellaan, ja auttaa, kun tekee parhaansa ja asettaa itselleen realistiset odotukset.

Kerran seurakuntalaistamme pyydettiin toivottamaan väki tervetulleeksi tilaisuuteen. Hetken emmittyyään hän suostui, vaikka ensimmäinen reaktio mielessä oli ollut ”en halua”.

– Suomalaiset ovat yleensä aika velvollisuudentuntoisia.

Hän käveli kirkon eteen ja tunsi siinä, että paniikki alkoi nousta, kädet alkoivat täristä ja pulssi kiihtyi. Juuri ja juuri hän sai sanottua ”tervetuloa” ja käveltyä paikalleen.

Miksi näin? Eihän kukaan odottanut häneltä mitään, ei asetettu korkeaa rimaa, ei tarvittu pitkiä puheita.

Syy oli ehkä siinä, hän miettii, että kirkossa hän on tottunut olemaan ”saajan paikalla”, jossa saa olla sellainen kuin on eikä tarvitse pinnistellä, mutta nyt hän oli ”henkilönä esillä” niin isossa tilassa kuin kirkko on.

Vastuunkantajan rooli pelotti, mutta ei hän osannut kuvitella jännittävänsä tuolla tavoin.

– Se vain tuli.

– Ja jälkeenpäin nolotti ja harmitti.

Tapahtumasta voi hänen mukaansa oppia, että kun ihmisiä pyytää vapaaehtoistehtäviin, on tärkeää myös kuunnella heitä herkällä korvalla.

– Ihmiset ovat erilaisia. Toiselle kolehdin keruussa ei ole mitään ihmeellistä, ja toinen sanoo jännittävänsä sitä, jolloin hänelle voi varmaan miettiä sopivamman tehtävän.

– Kenenkään ei ole hyvä tehdä sellaista, mitä jostain syystä ei halua, sillä pienet asiat voivat kasvaa tosi suuriksi. Joskus vaikka osallistumisen esteiksi.

Ihminen on herkkä olento

Suomusjärvellä asuva laulopedagogi, musiikin maisteri **Kaarina Ollila** työskentelee laulun lehtorina ja on tehnyt töitä jännittämisen kanssa ja luenonoinut siitä paljon myös ammattimuusikoille.

Se, mikä jännittää, on hyvin henkilökohtainen asia, samoin kuin se, mitä vaikutuksia jännittämisellä on ja se mikä siihen auttaa, hän tiivistää. Juuri siksi esiintymisjännitystä tutkiviin ryhmiin on hyvä kuulua monen ammatin edustajia: muusikoita, pedagogeja, lääkäreitä, psykologeja ja ortopedejä.

Haastattelussa selvisi siis, että jännittäminen on perin monitahoinen asia, mutta voisiko näistä keskustelun pienistä nostoista olla hyötyä, iloa ja toivoa?

♥ HENGITÄ

Ruumis ja mieli vaikuttavat toisiinsa. Oikea hengitys luo rentoutta. Hengitys-

harjoituksia käytetään menestyksekkäästi paitsi laulajien, myös jo pikkupianistien ja urheilijoiden valmennuksessa.

Rentoutta voi auttaa myös lihasharjoituksilla. Asentoa ylläpitävät lihakset tarvitsevat venytyksiä, toiset vahvistamista.

♥ KUUNTELE ITSEÄSI

Pitkäaikainen stressi vaikuttaa ruumiiseemme, mutta nykyajan ihminen ei aina osaa pysähtyä eikä kuunnella sen viestejä.

Mielen paineet voivat tulla yhtä hyvin ulkoisesta kuin sisäisestä maailmasta: Meille asetetaan vaatimuksia, joita emme tunne pystyvämme täyttämään. Tai ehkä olemme aiemmin saaneet liian ankaraa kritiikkiä tai – yhtä hyvin – hienovaraista mitätöimistä ja väheksyntää.

Pelkäämme hylkäämistä? Onko epäonnistunut suoritus meistä sama kuin epäonnistunut ihminen? Ja jos huonoja esiinty-

misiä on paljon, niin jo keikan ennakkointi voi aktivoida ahdistusta.

Ehkä se, mitä tunnen ja itselleni haluaisin, ei sovi siihen, millainen mielestäni minun pitäisi olla, jotta voisin tuntea kuuluvani joukkoon ja olevani hyväksytty. Tällöin psyyken säätely häiriintyy ja tuottaa esiintymisjännitysoireita.

Ihminen kestää aika paljon stressiä, jos siitä voi myös palautua.

Jos paineet ovat liian suuret ja pitkäaikaiset, löydämme omat oireemme tältä listalta: vatsa sekaisin, unettomuus, pää särkee, hartiat jumissa, sydän tykyttää, pulssi nousee, on palan tunne kurkussa. Ja siinä ei äly auta: fysiologinen reaktio on aivan samanlainen, olipa kyse karhunmetsästyksestä, hissifobiasta tai jostain esiintymisestä.

♥ TÄHTÄÄ MIELEN HALLINTAAN

Stressitilanteessa automaattiset ajatukset singahtavat päähän, ja niitä on

vaikea hallita, jos ei löydä niiden juurisyitä, jotka tulevat usein lapsuuden kokemuksista.

Mielen hallintaa voi kuitenkin oppia. Monissa itämaisissa kulttuureissa siinä ollaan pitkän perinteen takia paljon taitavampia kuin meillä lännessä. Toisaalta jo keskiajan kirkko tunsi kontemplatiivisen tai mietiskelevän rukouksen.

Hengitysharjoituksilla pääsemme sellaiseen rentoutumisen tilaan, joka mahdollistaa tarkkaavaisuuden suuntaamisen oikein.

♥ ”UNOHDA ITSESI, MUISTA ASIASI”

Sitaatti on Kim Borgilta.

Esiintymiseen liittyvässä stressissä kysymys on paljolti huomiokyvyn suuntautumisesta. Jos ihminen pelkää tulla vaikka kirkkoon tai kuoroon, hänellä on tunne

TOIMINTAA KOULULAISILLE

www.salonseurakunta.fi/koululaisille

KOULULAISTEN KERHOT

Kerhoissa touhuillaan turvallisesti yhdessä ryhmän kanssa tietyn teeman ympärillä. Vettäjinä on koulutettuja kerhohohjaajia, jotka pitävät huolta, että kaikki pääsevät osallistumaan, eikä kukaan jää yksin. Kerhot on tarkoitettu alakouluikäisille, ja joissain kerhoissa on tarkennettu ikäryhmä. Lisätietoa nettisivuilla.

KUOROTOIMINTA

Lapsikuoro Crescendo, kuoro- ja läskykerho Laurin lapset ja lapsikuoro Allegro. Katso tiedot s. 12.

KOULULAISTEN LEIRIT

Lisätiedot ja ilmoittautuminen netissä.

Naarilan leirikeskuksessa

- Leirit syyslomalla: 7–9-vuotiaille 13.–15.10. ja 10–13-vuotiaille 16.–18.10.
- Tähtileiri 7–13-vuotiaille 12.–14.12.

Perniön leirikeskus Reilassa

- Leirit syyslomalla: 7–9-vuotiaille 13.–14.10. ja 10–13-vuotiaille 15.–16.10.

RETKI TURKUUN

Kouluikäisten (1.–6.lk) retki 15.11. Tutustutaan Turun tuomiokirkkoon, ruokaillaan ja päivän päätteeksi mennään Superparkkiin. Hinta 25 € sis. ruokailun, sisäänpääsymaksut ja bussimatkat. Ilmoittautuminen netissä viim. 2.11.

TOIMINTAA NUORILLE

www.salonseurakunta.fi/nuorille

AVOIMET OVET

Ti-pe klo 15–18 Salon srk-talon Satamassa.

NUORTENILTA

Pe klo 18–22 Salon srk-talon Satamassa.

NUORTEN MESSU

Pe 19.9. ja 10.10. klo 18 Salon kirkossa.

MUSAILUILTAPÄIVÄ

Ke klo 16.30–17.45 Salon srk-talon musatilassa.

NUORISOKUORO

Diskantti ke klo 18–19.30 Salon srk-talon musatilassa.

NUORTEN SAUNAILTA

Ma 15.9. klo 17 Naarilan leirikeskuksessa. Ilmoittautuminen netissä.

NUORTEN LEIRI

31.10.–2.11. Naarilan leirikeskuksessa. Hinta 20 €. Ilmoittautuminen netissä lokakuussa.

MAATA NÄKYVISSÄ TURUSSA

Retki tapahtumaan pe 21.11. ja la 22.11. (joko pe/la tai pe+la). Ilmoittautuminen netissä lokakuussa.

TOIMINTAA LAPSILLE JA PERHEILLE

www.salonseurakunta.fi

> Tule mukaan

> Lapsille ja lapsiperheille

Instagramissa:

salonseurakuntalapsetjaperheet

KYLMÄUINTIA JA SAUNOMISTA LAPSIPERHEILLE

Ti 9.9., 23.9., 7.10. ja 21.10. klo 17–19 Naarilan leirikeskuksessa.

LAPSIPARKKI

Marttilan srk-talossa noin joka toinen viikko ke klo 15–18. Katso tarkemmat tiedot netistä.

MONIKKOPERHEIDEN KAHVILAILTA

Ti 23.9. ja 21.10. klo 17–19 Halikon Pikkupapilassa. Järj. Turun seudun monikkoperheet.

MUSIIKKIHETKI LAPSIPERHEILLE

Ti klo 10 Salon srk-talon kahvila Mannassa. Vaihtuvan teeman mukaista yhteistä toimintaa klo 9.30–11.30.

PERHEIDEN ASKARTELUILTA

To 2.10. klo 17–19 Marttilan srk-talossa. Hartaus ja iltapalaa.

PERHEIDEN AVOIN AAMUPÄIVÄ

Ke klo 9 Ollikan srk-kodissa. Yhdessäoloa, vertaistukea ja aamupalaa.

PERHEIDEN ELOKUVAILTAPÄIVÄ

Su 26.10. klo 15 Salon srk-talossa. Tarjolla myös lastenhoito ja päivällinen. Tilaisuus maksuton, ilmoittautuminen etukäteen. Lisää tietoa netissä lähempänä.

PERHEJUMALANPALVELUKSIA

- Perheiden retkipyhän messu Naarilan ruuhikirkossa su 7.9. klo 11.
- Mikkelinpäivän messu Uskelan kirkossa su 5.10. klo 13. Liittyy valtakunnalliseen lapsikuorotapahtumaan.
- Kekriekkerimessu Halikon kirkossa su 12.10. klo 18.

PERHELEIRIT NAARILAN LEIRIKESKUKSESSA

- 11.–12.10. Isovanhempien ja lastenlasten leiri teemalla Tarinatupa. Ilmoittautuminen netissä 8.–28.9. Tiedustelut Anne-Maarit 044 774 5341.
- 22.–23.11. Kouluikäiset lapset perheineen (ilmoittautuminen alkaa noin kuukautta ennen leiriä).

PIKKUHELPPI

Maksutonta ensisijaisesti perheiden kotona tehtävää lastenhoitoa. Lastenhoidon lisäksi on mahdollisuus myös keskustella arjen asioista työntekijän kanssa. Yhdelle perheelle tarjotaan apua 1–4 kertaa kaudessa, yhden kerran pituus on maksimissa kolme tuntia. Pikkuhelppin työntekijät ovat Salon seurakunnan koulutettuja lastenhojaajia. Lisätietoa ja ilmoittautuminen netissä.

PYHÄKOULUT

Pyhäkoulussa touhutaan yhdessä, tutustutaan Raamatun kertomuksiin ja vietetään kirkkovuoden juhlia. Jos haluat tietää lisää, ota yhteyttä Johanna Routasaloon p. 044 774 5544.

Koko perheen pyhäkoulu

Su 14.9., 21.9. ja 19.10. klo 15–17 Salon srk-talossa. Leikitään, taiteillaan, musisoidaan, jutustellaan. Tarjolla välipalaa. Lopettelemme siten, että on mahdollisuus ehtiä Salon kirkon messuun. Voit liittyä Whatsapp-ryhmään QR-koodin kautta. Jos liittymisessä on ongelmia, ole yhteydessä Johannaan.

Pyhäkoulu Angelniemellä

Ke 17.9. ja 8.10. klo 17.30–19 Angelniemen seurojentalossa. Leikitään, leivotaan, liikutaan, lauletaan ja askarrellaan. Tarjolla iltapalaa. Mukaan voi tulla n. 4-vuotiaasta alkaen itsenäisesti ja oman aikuisen kanssa sitä nuoremmat.

SYKSYN REPPURETKET

Pieni pyhiinvaellus koko perheelle la 20.9. ja la 29.11. klo 10–13. Yhteistä ihmetytystä, luonnossa kulkemista ja Pyhän äärellä olemista. Retkikohteet ja muut tarkemmat tiedot myöhemmin seurakunnan nettisivuilla, viikkoilmoituksissa ja somessa. Tiedustelut: Anne-Maarit Pesola, puh. 044 774 5341.

KERHOJA PERHEILLE

Perhekerho tarjoaa seuraa, virkistystä ja virikkeitä lapsille ja aikuisille. Ohjelmassa leikkiä, seurustelua, laulu- ja kädentaitotuokioita sekä alustuksia eri aiheista. Lisäksi hartaushetki tai varttikirkko. Kerhot ovat maksuttomia, tarjolla kahvia, mehua ja pientä syötävää. Mukaan voi ottaa myös omat eväät.

- Halikon Pikkupapilla, to klo 9–13, maksuton ruokailu klo 11. Ruokailuun ennakoilmoittautuminen viimeistään edellisena keskiviikkona puh. 044 774 5393/Jaana.
- Kiikalan srk-talo, to klo 9–11.
- Kosken srk-talo, ma klo 9.30–11.30.
- Kuusjoen srk-talo, to klo 9–11.
- Marttilan srk-talo, ke klo 10–12.
- Perttelin srk-talo, ke klo 9–11.
- Salon srk-talo, ke klo 17–19.
- Suomensjärven srk-keskus, parittomilla viikoilla ke klo 17–19, yhteistyössä MLL:n kanssa.
- Särkisalon srk-koti, to klo 17–19.

SALON SEURAKUNTA

Kirkon päiväkerhotoiminta 80 vuotta

Tänä vuonna vietetään päiväkerhon 80-vuotissynttäreitä! Salon seurakunnassakin päiväkerhoja on järjestetty jo monta vuosikymmentä.

Marraskuussa Lapsen oikeuksien päivän tienoilla su 16.11. kutsumme nykyiset ja entiset päiväkerholaiset ja kaikki muutkin yhteisille synttärjuhlille Salon seurakuntatalolle ja kirkkoon! Päiväkerhon synttäriseurissunnuntaissa tapahtuu kaikenikäisille jotakin. Ohjelmaa on valmisteltu yhdessä Salon seurakunnan varhaiskasvatuksen väen ja päiväkerholaiden kanssa.

- Galleriasalissa sukelletaan päiväkerhotyön historiaan ja nykyisyyteen. Tutki päiväkerhotyön historiaa Salossa, ihaile Salon seurakunnan nykyisten päiväkerholaiden tekemää taidetta ja leiki vanhempien ja isovanhempien lapsuuden retroleluilla. Entä tunnistatko seurakunnan työntekijöitä heidän kerhokuvistaan? Samalla voi lukea, mitä työntekijät muistavat omista päiväkerhoajoistaan. Näyttely on avoinna klo 15–17.
- Lasten roolivaatemuotinäytös seurakuntatalon aulassa klo 16.
- Kakkukahvit kahvio Mannassa klo 15–17.

- Juhlat huipentuvat Piilosilla -kirkkoon Salon kirkossa klo 17. Kirkossa on mukana Tampereelle muuttanut kirkkonukke Pekka sekä Salon uudempi asukas kirkkonukke Aulis. Mutta löytyykö Pekan vanha kaveri Klaara jostakin? Ja mahtaako pappikin olla piilossa?
- Kirkon jälkeen iltatee Salon kirkon sivusalissa Salon seurakunnan entisille ja nykyisille varhaiskasvatuksen työntekijöille. Iltateelle ennakoilmoittautuminen viim. 9.11. nettisivujen kautta tai suoraan kasvatuksen ohjaaja Johanna Rytökselle, p. 044 774 5334.

Haaveissa oma harrastus lapsiperhearjen piristykseksi?

Tiistai-iltaisin harrastaminen onnistuu samalla, kun Salon seurakuntatalon Kasvatuksen siivessä kokoontuu 3–8-vuotiaiden lasten oma **Suuri Leikki -kerho** klo 17.30–19.30. Lapsen kerhoajan voi siis käyttää omaan virkistytymiseen! Suuri Leikki -kerhoon mahtuu vielä lapsia mukaan. ”Luvassa on leikkiä, luovuutta, tarinoiden taikaa ja yhteistä juhlaa”, lupaa kerhon ohjaaja Johanna. Kerhon toisena ohjaajana toimii lastenhojaajaopiskelija Mari Kettunen. Lisätietoja ja vapaita kerhopaikkoja voi tiedustella lastenhojaaja Johannalta, johanna.routasalo@evl.fi, p. 044 774 5544. Samaan aikaan, kun lapset kerhoilevat, aikuiset pääsevät liikkumaan, laulamaan tai pohtimaan syntyjä syviä:

GOSPELTANSSI NAISILLE tiistaisin klo 18–19 Salon srk-talon Kuparissalissa. Gospeltanssissa liikutaan reippaan hengellisen musiikin tahdissa, ja se sopii myös esim. äidin ja teinitytären yhteiseksi harrastukseksi. Hinta 5 €/kerta menee Yhteisvastuukeräykselle (3 €/kerta opiskelijat, eläkeläiset, työttömät). ”Aikaisempaa tanssikoke-musta ei tarvita, tärkeintä on iloinen yhdessäolo”, vinkkaa Niina, toinen tanssin ohjaajista. Lisätietoja diakoniatyöntekijöiltä niina.jyllila@evl.fi, p. 041 442 4747 tai taina.lindholm@evl.fi, p. 044 774 5385.

SEKAKUORO ANDANTEN HARJOITUKSET tiistaisin klo 18–19.30 Halikon srk-talossa, stemmaharjoitukset klo 17.30 alkaen. Andantessa lauletaan monipuolista sekakuoro-ohjelmistoa perinteisestä kirkkomusiikista uudempaan hengelliseen musiikkiin. Kuoro koostuu eri-ikäisistä laulajista ja esiintyy pääasiassa Halikon alueen jumalanpalveluksissa. Andante tekee myös yhteistyötä lapsikuoro Allegron kanssa. Kuoronjohtaja Jukka rohkaisee mukaan: ”Tule nauttimaan laulamisen terapeuttisesta ilosta ja hyvästä seurasta!” Lisätietoja kanttori Jukka Saariselta, jukka.saarin@evl.fi, p. 044 774 5346.

TYÖIKÄISTEN NAISTEN KERHO MARIAT kerran kuukaudessa tiistaisin klo 17.30–19.30 Salon srk-talon Kasvatuksen siiven kappelissa. Kerho tarjoaa hetken hengähdysten hektisen arjen keskellä. Ilta alkaa yhteisellä tuokiolla, jossa syvennyttään päivän teemaan Godly Play -kertomuksen äärellä. Sen jälkeen ilta jatkuu tarjoilun, vapaamuotoisen keskustelun ja yhdessäolon merkeissä. ”Marioissa sukelletaan välillä syvälle ja jaetaan elämän isoja kysymyksiä, mutta myös nautetaan paljon”, kertoo kerhon toinen vetäjä Annukka-pappi. Syksyn kerhokerrat 9.9., 7.10., 4.11. ja 9.12. Lisätietoja: annukka.saarin@evl.fi, p. 044 0272 219 tai katja.nurmio@evl.fi, p. 044 774 5253.

KÄSITYÖPIIRIT JA -KERHOT

- Diakoniakeskuksen ryhmätallassa ti (parilliset viikot) klo 10. Käsitöitä SLS:n Lasten pankin hyväksi.
- Muurlan srk-kodissa to (parilliset viikot) klo 13.
- Perniön srk-talossa ke (parittomat viikot) klo 12.
- Salon kirkon sivusalissa 17.9. alkaen ke klo 10-12 (sukkipiiri). Käsitöitä diakoniatyön asiakkaille.
- Salon srk-talon kerhotila Valkamassa ke klo 11–13.30 (kansainvälinen).
- Suomusjärven srk-keskuksessa ma (parilliset viikot) klo 13.
- Toijan Valopilkkussa ti (parilliset viikot) klo 13.

RAAMATTUA JA RUKOUSTA

Naisten raamattupiiri Salon srk-talossa ma klo 18.

Raamattu- ja rukouspiiri Halikon srk-talossa to klo 18.

Raamattupiiri Ollikan srk-kodissa ke (parilliset viikot) klo 13.

Raamattupiiri Teamsissa to klo 18, tiedustelut: pekka.airaksinen@evl.fi.

Rukouspiiri Rekijoella, Koivusilla ti (parittomat viikot) klo 18.30, Reväntie 181.

Raamattu-uteliaat ti 7.10., 14.10., 21.10. ja 28.10. klo 18 Kosken srk-talossa.

Raamattupäivä la 11.10. klo 13–17 Salon seurakuntatalossa. Opettamassa Eero Junkkaala ja Lea Kujanpää. Musiikissa Juha Määttänen ja Martti Härd. Ohjelma: Klo 13 Mitä aikaa elämme, klo 14 kahvitarjoilu lähetystyön hyväksi, klo 15 Syvemälle rukoukseen ja klo 16 Pyhän Hengen työstä. Järj. yhdessä STEP-opintokeskuksen kanssa.

Raamatun äärellä ti 16.9. ja ke 17.9. klo 18 Marttilan srk-talossa; Ari Norro.

Uskon aakkoset pe (parilliset viikot) klo 10.30 Suomusjärven srk-keskuksessa.

Toivoa naisille -piiri ti 9.9. ja 7.10. klo 17 Salon srk-talon Valkamassa, katso s. 3.

MUITA PIIREJÄ JA KOKOONTUMISIA

Aamulenkit: Kävelyä jokaiselle sopivaan tahtiin, aamukahvi ja aamun Sana. Perniön srk-talolta ke (parittomat viikot) klo 8.30 ja Suomusjärven srk-keskukselta ke (parilliset viikot) klo 9.

Eloisaa arkea: Kahvittelua ja ajankohtaisia aiheita sekä ohjelmaa vapaaehtoisvoimin parittomilla viikoilla pe klo 10 Suomusjärven srk-keskuksessa ja pe klo 13 Kiikalan srk-talossa.

Iltarusko ma 29.9. ja 27.10. klo 13 Särkisalon srk-kodissa.

Jumparyhmät: Vapaaehtoisten ohjaamaa jumppaa ikäihmisille. Naisten jumppa ti klo 10 Salon srk-talossa sekä Ollikan srk-kodissa (tuolijumppa). Miesten jumppa ke klo 9 Salon srk-talossa.

Kirkkokadun opintopiiri ke klo 13–14.30 Salon srk-talossa:

- 24.9. Tapio Hietalahden aiheena puolustusvoimien kirkollinen työ.
- 1.10. Linnasmäen opiston johtaja, pastori Jukka Hautalan aiheena ”Lähetys muuttavassa ajassa”.
- 8.10. Elina Joutsiniemen aiheena suomalaiset murteet.

Kontaktipiiri näkövammaisille ja heidän läheisille ke 10.9. ja 15.10. klo 13 Salon srk-talossa.

Miesten toimintaa:

- Miestenpiiri ke 24.9. ja 15.10. klo 18 Halikon srk-talossa.
- Työikäisten miesten piiri ke 17.9. ja 22.10. klo 18.30 Halikon srk-talossa.

- Äijäklupin puutalkoot ke 10.9. klo 16 Perniön leirikeskus Reilan rantasaunalla.

Naistenilta ma 6.10. klo 18 Perttelin srk-talon Yhteiskammarissa.

Porinapiiri ma (parittomat viikot) klo 10 Salon srk-talossa.

Seurakuntapiiri to (parittomat viikot) klo 10 Kiikalan srk-talossa.

Siskon Kamarin keskustelu- ja askartelupiiri ke (parittomat viikot) klo 12 Ollikan srk-kodissa.

Torstaituokio to 2.10. ja 30.10. klo 13 Marttilan srk-talossa, mukana diakoniatyöntekijä.

Valopilkkuillat ti (parittomat viikot) klo 18 kerhotila Valopilkkussa, Toijassa. Sanaa ja sumppia, lauluja ja keskustelua.

Varttuneen väen kerhot: Angelniemen ja Halikon srk-talon kerhojen kyytitarpeet viim. kerhoviikon ma: Tomi Pelkonen, p. 0400 225 633. Omavastuu 5 €/hlö.

- Angelniemen seurojentalossa ke 10.9. ja 8.10. klo 14.
- Halikon srk-talossa to 11.9. ja 9.10. klo 13.
- Kiskon srk-talossa ti 23.9. ja 21.10. klo 13 (Eläkeläisten iltapäiväkerho).
- Muurlan srk-kodissa ke 24.9. ja 22.10. klo 13.
- Vaskion srk-kodissa ma 15.9. ja 13.10. klo 13.

Ystäväpiiri ti klo 11.30 Perttelin srk-talossa.

OHJELMALLISIA ILTOJA

Majataloillat Kosken srk-talossa klo 18; ohjelmaa, Viisikielisen lauluja, virsiä, il-tatee.

- To 11.9. Pirkko Koivunen, musiikissa Alfau-rokset ja Hannu Ilola.
- To 9.10. Laulujoutsenten mailla – hyvinvointia musiikista; hoivamuusikko Terhi Lehtovaara ja yhteisömuusikko, sellisti Anna-Maaria Varonen.

- To 13.11. Tero Vaarna, musiikissa Marjo Mäkilä, Tiina Ekman ja Paula Ahola.

Pyhän Hengen ilta ke 1.10. klo 18 Salon srk-talossa.

Seurakuntaillat ke 17.9. ja 15.10. klo 18 Vaskion srk-kodissa. 17.9. musiikkia ja runoja teemalla ”Valoa ja toivoa”: Laulu- ja soitinyhtye The Blond Aleksandran ohjelmisto koostuu Valon ja toivon lauluista. Rovasti Pirjo Vahtolan runot limittyvät lauluihin. Vapaa pääsy. Kolehti lähetyskelle.

Usko arjessa -illat Salon srk-talossa klo 18.30 Raamattuopetusta, yhteislaulua, Japanin lähettiperheen kuulumisia sekä rukousta esirukousaiheiden puolesta.

- To 18.9. Jari Araneva: Hoosean kirjan sanoma.
- To 23.10. Daniel Nummela: Evankeliumi Jesajan mukaan.

TILAISUUKSIA IKÄIHMISILLE

Ikäihmisten juhla ti 7.10. klo 13 Halikon srk-talossa. Iltapäiväkahvi tilaisuuden alussa ja sen jälkeen lauletaan yhdessä vanhoja koululauluja, kansanlauluja ja tuttuja hengellisiä lauluja. Juhlaan ei tarvitse ilmoittautua. Kulku omin kyydein.

Hyvinvointi-iltapäivät: Puheenvuorojen aiheina edunvalvonta, kehon liikkuvuus ja Tahtoni-vihko, järjestävät tahot esittelevät toimintaansa infopisteillä, Digi-Pysäkki avoimna, kahvitarjoilu, arvontaa. Vapaa pääsy. Tapahtuman järj. Välittämisen verkosto.

- Perniön srk-talo ma 20.10. klo 13–15, Lupa-jantie 9.
- Halikon Nuorisoseurantalo ke 22.10. klo 13–15, Mustamäentie 169.
- Suomusjärven srk-keskus ma 27.10. klo 13–15, Kitulantie 7.

Salon seurakuntatalon Seurissunnuntaita vietetään jälleen su 28.9. klo 15–17. Ohjelmaa on kaikenikäisille sekä vaihtotori ja Mannassa kahvila klo 14 alkaen. Myynnissä on myös keittoa. Seurissunnuntain jälkeen on Salon kirkossa Gospel & flight -messu klo 17. Ohjelmasta tarkempaa tietoa lähempänä viikkoilmoituksissa ja netissä.

PIMEÄN PEITTO RAOTTUU PERNIÖSSÄ

Euroopan kulttuuriympäristöpäivää vietetään Perniössä rakennetun perinnön äärellä la 13.9. klo 14–20. Päivä tarjoaa elämyksiä: kahvilaa ja näyttelyä Lainamakasiinilla, kyläkävelyä tarinoiden ja muistojen Perniöön sekä perinteisen kekrisaunan. Pyhän Laurin kirkossa tapahtuu: klo 16.30 Marko Välläri esittelee kirkkoa, klo 17.30 Godfulness-harjoitus lapsiperheille (Lotta Lausti), klo 18 Godfulness-harjoitus aikuisille (Lotta Lausti) ja klo 19 musiikin ja runon ilta: Venla Suoranta (laulu), Lauriina Hurtig (urut ja piano) ja Jyrki Nurmi (runot). Vapaa pääsy. Lämpimästi tervetuloa kokemaan Perniön kulttuuria, perinnettä ja yhteisöllisyyttä! Järj. Perniön kirkonkyläyhdistys, mukana Perniön kotiseutuyhdistys, Salon seurakunnan Perniön alueen Kaik naise föli, Öyriän löyly ja loma.

YHTEISSYNTYMÄPÄIVÄJUHLAT

Juhlia tänä vuonna täyttävälle/täyttäneille. Kutsu on kahdelle. Ilmoittautuminen nettissä www.salonseurakunta.fi/yhteissyntymapaivat tai ma–to klo 9–13, puh. 044 774 5202, sähköposti: raija.t.koivisto@evl.fi.

- Halikon juhla 80-, 85- ja 90-vuotiaille su 14.9. Messu klo 10 Halikon kirkossa, juhla Halikon srk-talossa. Ilmoittautuminen viim. 8.9.

- Kosken juhla 70-, 75-, 80-, 85- ja 90-vuotiaille su 28.9. Messu klo 10 Kosken srk-talossa, siunaus ja juhlahahvit. Ei ilmoittautumista!
- Marttilan juhla 70-, 75-, 80-, 85- ja 90-vuotiaille su 5.10. Messu klo 10 Marttilan kirkossa, siunaus ja juhlahahvit srk-talossa. Ei ilmoittautumista!
- Kiskon ja Muurlan juhla su 26.10. Messu klo 10 Muurlan kirkossa, juhla srk-kodissa. Ilmoittautuminen viim. 12.10.

YHTEISÖRUOKAILUT

Järj. diakoniatyö. Vapaaehtoinen maksu Yhteisvastuukeräykseen.

Kaiken kansan aamupalat:

- Kiikalan srk-talossa to 11.9. ja 9.10. klo 9.30.
- Kuusjoen srk-talossa ke 8.10. klo 10.
- Salon srk-talossa to 11.9., 18.9., 9.10., 16.10., 23.10. ja 30.10. klo 9.

Yhteisessä pöydässä -lounaat:

- Kosken srk-talossa ke 10.9. ja 8.10. klo 11.30.
- Marttilan srk-talossa ke 17.9. ja 29.10. klo 11.30.
- Perniön srk-talossa to 2.10. klo 12.
- Perttelin srk-talossa pe 12.9. ja 10.10. klo 12.
- Salon srk-talossa 2.10. klo 12.
- Suomusjärven srk-keskuksessa ke 24.9. ja 22.10. klo 12.

PIXABAY

KOHTAAMISPAIKKOJA

Kahvila Manna avoimna ti 10–11.30 ja ke–to klo 10–15. Keittolounas ke klo 11–13. * Suljettu 17.9.

Kohtaamispaikka Onnela ma klo 12–15 Kiikalan srk-talossa. Yhdessäoloa kahvikupin äärellä.

Lähetyskeskus kohtaamispaikka la klo 11–14 Halikon kotiseutumuseon vieressä, Kirkkorinne 5. Hartaus kuukauden ensimmäisenä aukiolokertana klo 12.

Lähetyskahvio Kaffemuki 23.9. alkaen ti klo 13–14.30 Salon srk-talossa. Kahvitarjoilu ja ohjelmaisuus. Kahviraha lähetystyölle.

Tutun Tupa ke klo 9–11 Kosken srk-talossa. Aamukahvia ja hyvää seuraa.

HILJAISUUDEN PÄIVÄ VAEHTAEN

Su 5.10. lähdetään klo 13 Kiskon kirkolta kävelemään noin 10 km. Suurin osa matkasta on hiekkatietä. Osan matkaa kuljemme hiljaisuudessa. Palaamme kirkkoon kaikille avoimeen pyhiinvaeltajien messuun klo 17. Kävelytahti on rauhallinen. Ota mukaan juomapullo, omat eväät, sään mukainen vaatetus ja jalkaan hyvät kengät. Tiedustelut: Marika Huhtasalo, puh. 050 590 9521 tai Henna Seppälä 044 774 5214.

MUUTA TOIMINTAA

Lautapelipäivät la 13.9. klo 10–18 ja su 14.9. klo 10–16 Salon srk-talon Satamassa. Järj. yhteistyössä Sumppi ry:n kanssa.

Pastanttipuororokailu la 4.10. klo 11–13 Suomusjärven srk-keskuksessa, myös gluteenitonta puuroa. Puuroa voi ostaa myös kotiin (oma astia mukaan). Myynnissä lisäksi kynttilöitä ja Lähetysseuran joulukortteja. Tuotto lyhentämättömänä nimikkolähetti Sari-Johanna Kuittilan työhön Pyhällä maal-la Suomen Lähetysseuran kautta.

Saunaillat

- Juvankosken kesäkodilla, Juvankoskentie 212, pe 12.9. klo 17–20.
- Naarilassa, Naarilantie 369, ti (parittomat viikot) klo 19–21, lapsiperheiden sauna-vuoro klo 17–19.
- Kesä-Angelan rantasaunalla, Angelantie

77, ke 10.9. klo 17.30–20.

- Liparimajalla, Liparintie 95, miesten saunailta ke 10.9. ja 8.10. klo 16–18.

Seurat

- Rauhanyhdistyksen seurat la 20.9. klo 18 Kiskon srk-talossa.
- Siionin kanteleen lauluseurat ti 7.10. Klo 13 Marttilan srk-talossa.

Sururyhmä alkaa marraskuussa

Kokoontumiset Salon srk-talossa. Tarkemmat tiedot tulevat viikkoilmoituksiin ja nettisivuille.

TURVASATAMA-RYHMÄ PARISKUNNILLE

Salon perheneuvonnassa pidetään syksyn aikana Turvasatama-ryhmä, joka tähtää parisuhteen vahvistamiseen. Ryhmässä harjoitellaan parisuhde- ja tunnetaitoja, tavoitteena kyky rakentaa itselle, kumppanille ja lapsille turvallinen koti, turvasatama. Ryhmä on tarkoitettu erityisesti niille pareille, joiden oman historian ja kasvuperheen ihmisuhteet tai olosuhteet eivät ole jostakin syystä pystyneet tarjoamaan riittäviä malleja ja eväitä myöhempiin läheisiin ihmissuhteisiin.

Kokoontumiset (10 krt) ke 1.10., 8.10., 22.10., 29.10., 5.11., 12.11., 19.11., 26.11., 3.12. ja 10.12. klo 17–19 Salon perheasiain neuvottelukeskuksesta Salon srk-talossa. Ryhmään osallistuminen on maksutonta.

Lisätietoja ja ilmoittautuminen viim. 21.9. nettissä www.salonseurakunta.fi/perheneuvonta. Tiedustelut: perheneuvonta.salo@evl.fi.

PIXABAY

Tervetuloa kuoroon!

Syyskauden kuorotoiminta on alkamassa, mukaan ehtii vielä! **Tarkemmat tiedot:** www.salonseurakunta.fi/musiikki.

LAPSILLE

Kuorossa oppii paremmaksi laulajaksi, sävelkorva kehittyy, ja nuotinlukutaitokin karttuu! Lisäksi kuorosta saa samanhenkisiä kavereita, uusista hienoista kokemuksista puhumattakaan! Kuoroon ei ole pääsykoetta eikä se maksa mitään. Lapsikuorot esiintyvät perhekirkoissa, konserteissa ja muissa tilaisuuksissa. Lokakuussa kuorot osallistuvat Salossa pidettävään valtakunnalliseen lapsikuorotapahtumaan, johon valmistaudutaan alkusyksyn ajan. Perinteeksi muodostunut kaikkien lapsikuorojen yhteinen laululeiri pidetään keväällä Naarilassa ja konsertti sen päätteeksi. Lisäksi järjestetään retkiä.

ALLEGRO

- Lapsikuorotapahtuman vuoksi 1.10. saakka yhtenä ryhmänä (1.–6.-luokkalaisille) ke klo 17.30–19 Salon srk-talossa ja 8.10. lähtien kahtena ryhmänä: ke klo 17–17.45 (esikoululaisille – 3.-luokkalaisille) ja ke klo 18–19.15 (3.–6.-luokkalaisille).
- Johtajana Liina Viljamaa, p. 044 774 5270, liina.viljamaa@evl.fi sekä 5.10. saakka myös Terhi Lehtovaara, p. 044 354 8419, terhi.lehtovaara@evl.fi.

CRESCENDO

- Alakoululaisille ja esikoululaisille ke klo 15–16 Toijan koulussa Kiskossa.
- Johtajana Liina Viljamaa, p. 044 774 5270, liina.viljamaa@evl.fi.

LÄKSY- JA KUOROKERHO LAURIN LAPSET

- Alakoululaisille (1.–5.-lk.) ke klo 14–16 Perniön srk-talossa.
- Johtajana Lauriina Hurtig, p. 040 187 0417, lauriina.hurtig@evl.fi, lisätietoja myös: Mari Kettunen p. 040 168 1454, mari.kettunen@evl.fi.

NUORILLE JA NUORILLE AIKUISILLE

DISKANTTI

- Noin 13–25-vuotiaille ke klo 18–19.30 Salon srk-talon musatilassa.
- Kuoro toteuttaa vuosittain isoja musiikkilisiä draamaproduktioita, laulaa messuissa ja pitää konsertteja. Ohjelmistossa gospel-musiikkia Suomesta ja maailmalta, uutta

- ja vanhaa, kevyttä ja vähemmän kevyttä, säestettynä ja ilman.
- Esiintymismatka Eurooppaan parin vuoden välein, syksyllä 2025 matka Müncheniin.
- Johtajana Minttu Orvasto, p. 040 351 6952, minttu.orvasto@evl.fi.

PHENOMENA

- Pari-kolmikymppisille aikuisille ke klo 17–18 Marttilan srk-talossa.
- Harjoitellaan äänenkäyttöä, rentoutumista, stemmalaulua ja hyvin erityyppisiä lauluja, mm. poppia, sambaa, messulauluja ja kehtolaulujakin. Sopii myös jännittäjätöyille. Lastenhoito monesti järjestetty harjoituksen ajaksi (Kati-lastenohjaaja touhuu pikuväen kanssa).
- Johtajana Aija Haapalainen, p. 044 744 3215, aija.haapalainen@evl.fi.

AIKUISILLE

Aikuisten kuoroista suurin osa on sekakuoroja, jotka palvelevat jumalanpalveluksissa ja muissa seurakunnan tilaisuuksissa. Kiireisemmille lauluintoisille on aina välillä tarjolla projekteittain toimivia kuoroja. Seuraathan ilmoittelua! Välillä kuorot esiintyvät myös yhdessä. Ohjelmistossa on perinteistä kirkkomusiikkia ja uudempaa gospelia, mutta välillä poiketaan myös maallisemmille poluille. Pääsyaatimuksena kuoroon on innokas asenne kuorolauluun ja mielellään myös jonkin verran laulutaitoa. Kuoroissa käytetään aikaa oikean laulutekniikan opimiseen. Uudet laulajat ovat tervetulleita mukaan!

ANDANTE

- Ti klo 18 Halikon srk-talossa.
- Sekakuoro 15 vuotta täyttäneille. Lastenhoito järjestetty, ilmoitathan lastenhoidon tarpeesta kuoron johtajalle.
- Johtajana Jukka Saarinen, p. 044 774 5346, jukka.saarinen@evl.fi.

GOSPELSALO

- To klo 19 Salon srk-talossa, Kirkkokatu 6.
- Kuoro aikuisille, jotka pitävät monenlaisesta kevyestä hengellisestä musiikista bändin kera ja ilman, suomeksi ja englanniksi.
- Sovi kuoronjohtajan kanssa etukäteen koelaulusta: Kaisa Suutela-Kuisma, p. 044 774 5291, kaisa.suutela-kuisma@evl.fi.

KOSKEN KIRKKOKUORO

- To klo 18 Kosken srk-talossa tai Marttilan

srk-talossa.

- Johtajana Aija Haapalainen, p. 044 744 3215, aija.haapalainen@evl.fi.

KUUSJOEN KIRKKOKUORO

- Ke klo 17 Kuusjoen srk-talossa.
- Johtajana Kirsi Laakkonen, p. 0400 884 699, kirsi.laakkonen@evl.fi.

MUURLAN KIRKKOKUORO

- To klo 17 Muurlan srk-kodissa.
- Johtajana Elina Hyvönen, p. 040 480 9053, elina.hyvonen@evl.fi.

PERNIÖN LAULUKUORO

- Ke klo 18.30 joka toinen viikko Perniön kirkossa ja joka toinen viikko Särkisaloon srk-kodissa.
- Johtajana Lauriina Hurtig, p. 040 187 0417, lauriina.hurtig@evl.fi.

PERTTELIN KIRKKOKUORO

- To klo 17 Perttelin srk-talossa.
- Johtajana Kirsi Laakkonen, p. 0400 884 699, kirsi.laakkonen@evl.fi.

PERTTELIN ILTAPÄIVÄKUORO

- Ke klo 14 Perttelin srk-talossa.
- Johtajana Kirsi Laakkonen, p. 0400 884 699, kirsi.laakkonen@evl.fi.

SUOMUSJÄRVEN KIRKKOKUORO

- To klo 18 Suomusjärven srk-keskuksessa.
- Johtajana Maria Sirén, p. 044 774 5300, maria.siren@evl.fi.

VETERAANILAULAJAT

- Pe klo 16 Salon srk-talossa.
- Johtajana Sanna Räisänen, p. 041 437 2618.

KAMARIKUORO VOX SALOENSIS

- Projekteittain toimiva kamarikuoro isojen kirkkomusiikkiteosten esittämiseen. Laulajilta edellytetään hyvää nuotinlukutaitoa ja kykyä harjoitella stemmoja itsenäisesti.
- Seuraava produktio ranskalainen konsertti 23.11. Uskelan kirkossa Salo Chamber-kamariorkesterin kanssa, joht. Timo Lehtovaara. Pääteoksena Faurén Requiem. Harjoitusperiodi alkaa lokakuussa ja asiasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä syyskuun aikana: Kaisa Suutela-Kuisma p. 044 774 5291, kaisa.suutela-kuisma@evl.fi.

MESSUKUOROPROJEKTI

Su 28.9. käynnistyy herättäjäjuhlien kiihtymiseen 12.10. (ks. s. 6) tähtäävä kuoroprojekti. Vaikkei olisi ollut mukana herättäjäjuhlien messukuorossa, voit hypätä vielä

rivistöön mukaan laulamaan. Harjoitukset: su 28.9. klo 14.30–16.30 Salon srk-talossa, ti 30.9. klo 18–19.30 Halikon srk-talossa, su 5.10. klo 16–17.30 Uskelan kirkossa ja ti 7.10. klo 18–19.30 Halikon srk-talossa sekä varaharjoitusaika to 2.10. klo 17–19 Salon srk-talossa. Ilmoittaudu mukaan: terhi.lehtovaara@evl.fi.

VALTAKUNNALLINEN LAPSIKUOROTAPAHTUMA

Suomen Kirkkomusiikkiliitto järjestää yhteistyössä Salon seurakunnan kanssa valtakunnallisen lapsikuorotapahtuman Salossa 4.–5.10. Tapahtuman yhteydessä järjestetään Uskelan kirkossa la 4.10. klo 18.30 konsertti, jossa on mukana yli 200 lapsikuorolaista Salon lisäksi Ruskolta, Savonlinnasta, Hyvinkäältä, Sastamalasta, Liedosta, Tampereen Harjun seurakunnasta, Hämeenkyröstä ja Helsingin Kannelmäen seurakunnasta sekä Matti Rantatalon luotsaama bändi. Konserttiin on vapaa pääsy. Su 5.10. on Uskelan kirkossa klo 13 juhlamessu, jossa saarnaa piispa Mari Leppänen. Mukana on lasten juhla-kuoro.

SALLA JÄÄSKELÄINEN

Uusi kanttori tutuksi!

Olen **Liina Viljamaa**, Pirkanmaalta kotoisin oleva kanttori ja kuoronjohtaja. Aloitin elokuussa työt Salon seurakunnassa, pääosin Salo-Uskelan alueella.

Työhöni kuuluu tavallisia kanttorin töitä, kirkollisia toimituksia ja messuja, ja niiden lisäksi ohjaan musiikkileikkikouluja ja Allegro- ja Crescendo-lapsikuoroja.

Näin päädyin musiikkialalle

Hain hetken mielenkiintoista yhteishaussa kirkkomusiikin opintoihin. Toinen vanhempistani on myös kanttori, joten ala oli ennestään tuttu, mutta ei minua koskaan ole kotoa käsin houkutelut tai painostettu alalle. Olin aina ajatellut pitäväni musiikin vain rakkaana harrastuksena. Jokin siinä sitten kuitenkin puhutteli. Ei tullut minusta sitten historian- tai kielenopiskelijaa, vaikka niin

oli alun perin tarkoitus, vaan historiasta ja kielistä tulikin sitten niitä harrastuksia.

Vapaa-ajanviettoani

Tällä hetkellä tärkeimpiä harrastuksia minulle ovat kuorolaulu Suomen Nuorisokuorossa, salibandyn pelaaminen ja retkeily. Toisinaan myös soitan selloa, luen ja kirjoitan runoja, ompelen, ja valokuvaan. Innostun myös herkästi kokeilemaan monenlaista, uusimpana kiinnostuksen kohteena on lintubongaus.

Mielimusiikkiani

Rakastan kuoromusiikkia. Kuuntelen sitä paljon ja inspiroidun siitä. Soittolistoilleni pääsee usein 1900-luvun taitteen musiikki, kansansävelmistä inspiroituneet sävellykset ja baltialaisten säveltäjien kuoroteok-

set. Kuuntelen myös paljon barokkimusiikkia ja nautin myös sen soittamisesta, etenkin yhdessä taitavien ystäväni kanssa.

Lempivirteni

Ensimmäisenä minulle rakkaista virsistä tulee mieleen virsi 378 Kaitse, Jeesus, painmen hyvä. Virsi on minulle tuttu jo lapsuudesta, ja siitä tulee lämmin olo.

Tärkeitä asioita elämässäni

Usko on elämäni perusta ja tärkein asia elämässäni. Rakastan perhettäni, ystäviäni, eläimiä ja luontoa. Lasten ja nuorten kanssa tehtävä työ tuo merkityksellisyyden tunnetta elämään. Koen, että lapsilla ja nuorilla ei voi olla liikaa turvallisia aikuisia ympärillään. Sielunmaisemani ja yksi kodeistani löytyy Ahvenanmaan saaris-

tosta, jonne ikävöinkin aina takaisin.

Terveiseni seurakuntalaisille

Ihanaa päästä tutustumaan enemmän Saloon, seurakuntaan ja seurakuntalaisiin. Siunattua syksyä kaikille!

PIENI YÖSOITTO JA ELÄINTEN KARNEVAALI

Pe 12.9. klo 18 Salon Srk-talo

Salo Chamber -kamariyhtye esittää Mozartin iki-ihanan Eine kleine Nachtmusikin ja Saint-Saënsin teoksen Eläinten karnevaali. Juontajana Karolina Blom ja muusikkoina Salo Chamberista Sofia Rockas, Leena Kiiski, Antti Vesterinen, Annika Viitanen Friberg, Marko Mäki, Henni Isojunno, Elviira Väyrynen, Marko Heikura, sekä huilisti Vilma Huldén ja klarinetisti Katri Laakso.

Liput 20/10 € tuntia ennen ovelta, alle 15-v. vapaa pääsy.

LAULUNI ON ELÄMÄNI KYÖSTI MÄKIMATTILA & MILANA MISIC

To 25.9. klo 18 Perniön kirkko

Kyösti Mäkimattilan ja Milana Misicin konsertti vie yleisön esiintyjien kertomien tarinoiden siivin elämän monille kiemuraisille poluille, pysäyttää kuulijan tähän hetkeen ja on kuin lämmin tuulahdus, joka kutsuu nauttimaan musiikin tarjoamasta tunteiden kirjosta. Mukana on rakastettuja säveliä, mutta myös uutta.

Liput: Lippu.fi.

SALO JAZZ -KONSERTTI

La 27.9. klo 17.30 Salon srk-talo

Nuoren polven lahjakkaista muusikoista koostuva Helmi Antila Quartet soittaa Antilan säveltämiä ja sanoittamia suomenkielisiä kappaleita, joiden ytimessä ovat täyteläinen harmoniamailma sekä rehelliset omakohdaiset lyriikat teemoinaan nuoruus, luonto, rakkaus ja ihmissuhteet. Kvartetin soittajat ovat tulleet tunnetuiksi mm. yhteistä Saimaa, Aija Puurtinen & Brooklynin satu, Peela ja Stance Brothers. Kokoonpano: Helmi Antila, laulu, piano; Mikko Antila, vibrafoni, perkussiot; Tuomo Purhonen, basso; Mooses Kuloniemi, rummut. Liput 20 € (konserttipäivänä +5 €) Lippu.fi/salोजazz.

VIILEÄ MAA

Su 28.9. klo 18 Perniön kirkko

Viileä maa on Nummelasta lähtöisin oleva indie folk -yhtye, jonka musiikki tunnetaan tunnelmallisuudesta ja koskettavista, faktaa ja fiktiota yhdistelevistä sanoituksista. Yhtyeen keulakuva ja laulaja-kitaristi on Eero Joenrinne.

WIEN – SODAT – VARSOVA

Ti 30.9. klo 18 Halikon kirkko

Terhi Paldanius, viulu, ja Tiina Karakorpi, piano
Korngold, Bacewicz, Brahms
Vapaa pääsy, ohjelma 20 €.

LAPSIKUOROTAPAHTUMAN KONSERTTI

La 4.10. klo 18.30 Uskelan kirkko

Katso s. 12.

AURA SINFONIA JA TURUN KONSERVATORION KAMARIKUORO

Ti 7.10. klo 19 Uskelan kirkko

Turun konservatorion kamarikuoron ja Aura Sinfonian ohjelmassa syksyllä 90 vuotta täyttävän Arvo Pärtin teokset In principio ja Da pacem domine, sekä W.A. Mozartin Kyrie KV 341 ja Ave verum corpus. Kapellimestarina Olli Vartiainen.

Vapaa pääsy.

VARJOA JA VALOA

La 25.10. klo 18 Salon kirkko

Kari Luoto, Vesa Toukkari sekä Martti Hård ystävineen. Ohjelmisto rakentuu pääosin Luodon tekemistä lauluista, joissa kuvaillaan aivan tavallisten ihmisten elämäntilanteita, mutta joissa on samalla mahdollisuus syventyä pohtimaan elämän syvempiä kysymyksiä. Laulut säestetään kahdella kitaralla. Martti Hård & Ystävät esittävät lisäksi muutaman hengellisen laulun.

Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

KAIPAUKSEN JA LOHDUTUKSEN LAULUJA

Pe 31.10. klo 18.30 Helisnummen kappeli Harmonikkataitelija ja diplomilaulaja Pekka Laakso esittää uusia ja vanhoja tuttuja kaipausten lauluja.

Vapaa pääsy. Ohjelma ovelta 20 €.

MUITA MUSIIKKI-TILAISUUKSIA

LAULUJEN ILTA YLIKULMALLA

Musiikillinen syysilta ke 10.9. klo 18 Ylikulman rukoushuoneella, Aaljoentie 41. Yhteislauluja laulattamassa Aki Toivoniemmi. Vohvelikahvilassa tarjolla suolaista ja makeaa.

SIIONIN KANTELEEN LAULUSEURAT

Ti 7.10. Klo 13 Marttilan seurakuntatalossa. Mukana Markku Niemelä, Matti Kiviranta ja Tiina Ilonen.

SUOMUSJÄRVEN LAULUTUOKIO

Kaikille avoin yhteislauluryhmä kokoontuu pari kertaa kuukaudessa (ke 24.9., 8.10., 22.10., 5.11. ja 26.11.) klo 13.30 Suomusjärven srk-keskuksessa. Yhteislaulua kanttori Maria Sirénin johdolla vaihtuvista teemoista.

LAULUTUPA

Kolmevarttinen yhteislaulua pari kertaa kuukaudessa (alk. 10.9.) ke klo 13 Marttilan srk-talossa kanttori Aija Haapalaisen johdolla.

SUOMUSJÄRVEN KIRKKOKUORON JA TUOMASKUORON HARJOITUS

To 23.10. klo 18 Suomusjärven srk-keskuksessa. Sunnuntai 26.10. tuomasmessun (Kiikalassa) avoimet kuoroharjoitukset. Tiedustelut: Maria Sirén, puh. 044 774 5300.

Musisoidaan yhdessä Salon hoivakodeissa!

Laulunarvoiset on avoin musiikkiryhmä, johon ovat tervetulleita kaikki kuntouttavasta ja hoitavasta musiikkitoiminnasta kiinnostuneet. Osallistujilta ei edellytetä välttämättä aiempaa musiikkiharrastusta tai -osaamista. Halu laulaa tai soittaa yhdessä toisten kanssa riittää.

Yhteisissä suunnittelu- ja harjoittelutapaamisissa pääset laulamaan ja soittamaan ja oppimaan lisää. Harjoittelemme Halikon ja Salon seurakuntatalossa. Toimintakausi alkaa ma 8.9. klo 11 Salon srk-talossa ja ma 15.9. klo 11 Halikon srk-talossa. Voit osallistua kaikkiin ryhmän kokoontumisiin tai vain osaan niistä.

Laulunarvoiset osallistuvat musiikkituokioiden ja -hartauksien toteuttamiseen.

Salon seurakunnan alueen hoivakodeissa yhdessä hoivamuusikon ja muiden seurakunnan työntekijöiden kanssa. Vierailut tapahtuvat pääasiassa arkisin klo 13–16 välillä. Ryhmässä saat myös valmiuksia omatoimisille vierailuille ja ideoita musiikin kuntouttavaan käyttöön omassa elämässä ja muissa ryhmissä. Tarkemmat aikataulut hoivakotivierailujen ajankohdista saat ryhmän yhteisissä suunnittelu- ja harjoittelutapaamisissa.

Toimintaan voi ilmoittautua vapaaehtoisu.fi -sivuston kautta tai ottamalla yhteyttä sähköpostilla: terhi.lehtovaara@evl.fi.

SALON SEURAKUNTA

Laulunarvoisista Jaakko Mäki ja Eira Porras vierailulla Kotisatamassa.

SALON SEURAKUNTA

Laulunarvoiset vierailevat taas joulu-kuussa kaikissa hoivakodeissa esiintymässä. Kuvassa Jaana Virtanen viulistiina Kukonkalliossa.

Thaimaan kirkko tarvitsee nuoria johtajia

TEKSTI JA KUVAT: ANNA PELTONEN, SUOMEN LÄHETYSSEURA

Phannapha "Amp" Khamprates on Thaimaan evankelis-luterilaisen kirkon diakoniaosaston talousvastaava ja Lähetysseuran entinen kummilapsi. Hän kertoo olevansa kiitollinen kaikista seurakuntalaisista ja työtovereistaan.

– Olen saanut varttua seurakunnan yhteydessä ja koen meidän olevan yhtä suurta kristittyä perhettä. Perhe on minulle turvapaikka.

– Työtovereiden kanssa tuemme ja ymmärrämme toisiamme. Työ tällä porukalla ei tunnu taakalta, vaan voimme yhdessä palvella Jumalaa ilolla.

Kirkon työ ihmisten hyväksi on tärkeää Phannaphalle.

– Vaikka teen pääasiassa toimistotyötä, pääsen myös kohtaamaan ihmisiä, kuulemaan haasteista ja miettimään ratkaisuja. Iloitsen, että työni kautta minun on mahdollista auttaa muita parantamaan omaa elämäänsä.

Phannapha (Amp) Khamprates työskentelee kirkon diakoniaosastolla Thaimaassa.

– Diakoniaosastolla perustehtävämme on auttaa avun tarpeessa olevia lähimmäisiä. Auttaminen on yksi tapa

viedä ilosanomaa, sillä samalla meillä on mahdollisuus kertoa olevamme kristittyjä ja toimivamme lähetyuskäskyn pohjalta.

Thaimaan kirkon haasteet ja tulevaisuus

Phannapha kertoo kirkolla olevan haasteena työntekijäpula. Heillä ei ole tarpeeksi pastoreita tai evankelistoja.

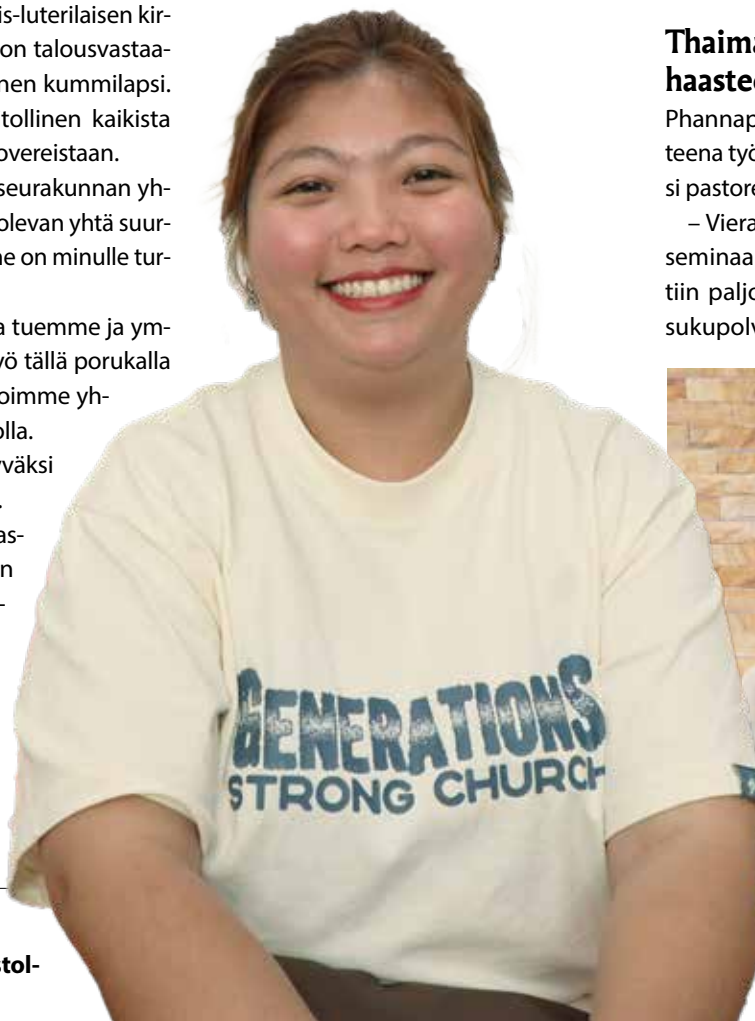
– Vierailin kirkkojen nuorten johtamis-seminaarissa Singaporessa, jossa puhuttiin paljon siitä, miten kasvattaa uuden sukupolven johtajia. Tajusin, miten iso

haaste tämä on myös meidän kirkollemme. Meidän tulisi paneutua tähän ongelmaan ja kasvattaa ymmärrystämme sen ratkaisemiseksi, hän kertoo.

Phannaphan mukaan toinen haaste on, miten työntekijöiden vahvuuksia voisi hyödyntää paremmin.

– Jos emme voi käyttää lahjojamme parhaalla mahdollisella tavalla, se hidastaa koko kirkon kasvua.

Kolmas haaste Phannaphan mukaan on uusien ihmisten tavoittaminen. Monissa thaikirkoissa on iloinen ja kutsuva tunnelma.

Lapsia Immanuelin seurakunnassa.

EPÄTAVALLISTA ESINEISTÖÄ

TIMO VIITANEN

LAUTASELLINEN RUKOUSTA

Ei, tällä kertaa ei ole puhe rovestin kahvittasista. Ihan oikeista lautasista kyllä, nimittäin sellaisista musikaalisista. Symbaaleiksikin niitä sanotaan. Mutta mitä tekemistä semmoisilla on kirkonmenojen kanssa?

Vastaus, kuten monesti, riippuu siitä, keneltä kysytään. Tällä kertaa kysytään kopteilta. Koptit ovat Egyptin perinteisiä kristittyjä ja siinä mielessä "faaraiden perillisiä", että Egypti oli kristitty maa ennen arabivalloittajien tuloa, joten koptien voi sanoa edustavan kaikkein vanhinta perinteen jatkumoa maassaan. Koptien hengellinen kulttuuri on yhdistelmä kristinuskon varhaisvuosien kosmopoliittista kreikan-kielistä kulttuuria ja omia, paikallisia perinteitä. Jumalanpalveluskielenä toimii kopti, muinaisen egyptinkielen perillinen; sitä ei tosin kirjoiteta enää hieroglyfein.

Soittimien käyttö jumalanpalveluksessa ei suoranaisesti kuulu kumpaankaan perinteeseen. Miksikö ei? Siksi, että kirkko oli aluksi hyvin varovainen kaiken sellaisen

kanssa, jonka arveltiin voivan houkuttaa äskenkääntyneitä takaisin pakanuuteen: pakanallinen temppelimusiikki – Egyptissä esimerkiksi sistrumin soitto – oli tällaisen asioiden listan kärkipäässä. Tietyvästi vasta keskiajalla koptit ottivat käyttöön symbaalit ja triangelit kirkollisina soittimina. Kerran käyttöön otettuina ne ovatkin siten säilyttäneet paikkansa meidän aikaamme asti. Onpa koptilaiseen perinteeseen jopa vaikiintunut nimitys "symbaalivärssy" tietyille, liturgiassa kirkkovuoden mukaan vaihtuville teksteille, joita nimenomaisesti lauletaan symbaalisen säestyksellä.

Näiden soitinten rooli jumalanpalveluksessa on ennen kaikkea yhteisen rytmin ylläpitäminen vapaahkosti soljuvassa liturgisessa resitaatiossa. Diakonit, joiden tehtävänä on toimia kuorona, laulavat ja soittavat samalla symbaaleja. Länsimainen ihminen, joka on tottunut yhdistämään hitaan tempon "arvokkuuteen" ja "juhlallisuuteen" saattaa ensi alkuun hämmentyä: musiikin armoton pulssi kuulostaa joltain muulta kuin miltä pyhä ja jumalallinen liturgia näyttää. Hetken mietittyään voi ehkä kuitenkin kyseenalaistaa ennakkoluulojaan: en nimittäin muista, että missään päin Raamattua pidettäisiin hitaasti rukouksista jotenkin suurempiarvoisena kuin nopeastikaan. Jos rukoilijan mieli on seuraavan päivän ostoslistassa, ei rukouksen tempolla ole juurikaan väliä. Ehkä nopea rukous suorastaan pakottaa keskittymään?

En tiedä, miten on; riippuu ehkä yksilöstä. Mutta jos haluat tutustua asiaan, internet on täynnä ohjevideoita ihmiselle, joka haluaa oppia soittamaan symbaaleja koptilaisittain oikein.

X.COM/COPTICULTURE

– Luterilainen jumalanpalvelus-elämä on selvästi maltillisempaa, ja se voi tuntua thaimaalaisista tylsältä. Kirkko kasvaa maaseudulla, muttei kaupungissa. Haaste voi olla ulkopuolisuuden tunne: uusia jäseniä tulisi osallistaa enemmän yhteiseen tekemiseen.

Phannapha haluaisi nähdä tulevaisuudessa vahvan ja kasvavan kirkon, jossa huomioidaan eri kohderyhmät lapsista nuoriin ja aikuisista vanhuksiin. Nyt erityisesti lapset ja nuoret uhkaavat jäädä sivuun ainakin osassa seurakunnista.

– Tämä on haaste tulevaisuuden kirkolle, sillä sukupolven vaihtuessa meillä ei ole enää ketään johtamassa. Ajatellaan, että nuoret ovat kirkon tulevaisuus, mutta nuorten tulisi olla osa kirkkoa myös tänään ja vanhempien on mentoroitava heitä matkalla kohti johtajuutta.

Suhde Lähetysseuraan ja Suomeen

Thaimaalaisessa työskentelyssä on tyypillistä keskittyä vain omaan tonttiin.

– Lähetysseuran kaltaisten kumppaneiden kautta voimme laajentaa ajatteluumme, saada uusia ideoita ja tehdä työtä entistä laadukkaammin. Lähetysseuran tuen ansiosta esimerkiksi talous- ja hallinto-osaamisemme on vahvistunut, Phannapha toteaa.

– Minulla on myös henkilökohdainen suhde suomalaisiin, sillä olin koko ala-asteen Lähetysseuran kummilapsi. Tulen köyhästä perheestä

Jumalanpalvelus Mukdahanin seurakunnassa Koillis-Thaimaassa

THAIMAAN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO

- Ensimmäiset suomalaiset lähetystyöntekijät saapuivat maahan vuonna 1979.
- Kirkkoon kuuluu noin 4000 jäsentä. Seurakuntaa on 29 ja saarnapaikkoja 12.
- Kirkossa työskentelee 55 täyspäiväistä työntekijää, 11 pappia ja 23 evankelistaa.
- Thaimaassa on kristittyjä noin 1 prosentti väestöstä. Kristityt jakautuvat eri kirkkokuntiin.

QR-koodin takana olevan YouTube-videon aiheena "Jumalanpalvelus Thaimaassa".

tä eikä yksinhuoltajaäidilläni ollut säännöllisiä tuloja. Suomalaisten tukijoiden ansiosta pystyin käymään koulua ja jatkamaan myöhemmin

korkeakouluopintoihin saakka. Löysin kummipaperini toimistomme arkistoista, ja nyt pidän sitä ylpeydelläni työpöydälläni.

TAIVAAN ENKELI TIKUN NOKASSA

Kepin päässä kannettava metallikiekko. Yleensä ne esiintyvät parittain, ja kiekkoon on kuvattuna kuusisiipinen enkeli, kerubi tai serafi, vaikkei se välttämättä kauas näykyään. Mistä on kysymys?

Kysymys on esineestä nimeltä ripidi. Se on itäisten kirkkojen tapa sanoa, että nyt tapahtuu jotain tärkeää. Kun evankeliumikirja tuodaan esille, sitä saattavat ripidit. Kun ehtoolliskalkki ja pateeni tuodaan esille, niitä saattavat ripidit. Kun piispa on paikalla, häntä seuraavat ripidit.

Ripidi on siis tapa sanoa, että jotain tärkeää on meneillään. Vielä olennaisempaa on kuitenkin, mitä ripidit siitä "jostain tärkeästä" kertovat. Ripideihin kuvatut enkelit ovat nimittäin fyysinen kuvaus hengellisestä todellisuudesta: siitä, et-

tä missä kristityt ovat kokoontuneet yhdessä paimenensa kanssa kuuntelemaan paimenensa ääntä ja ottamaan Hänet vastaan sakramentin salaisuudessa, siellä enkelit – ortodoksisen sanaston "ruumiittomat voimat" – ovat läsnä. Ollaan siis taivaassa, siellä, missä on Jumalan valtaistuimien. Tämä on se "jokin tärkeä", jota varaten juhla-asuihin pukeutuneet kaverit heiluttelevat metalliekkoja kepin päällä. Olen taipuvainen ajattelemaan, että se on siihen riittävän hyvä syy.

SCHOLA SAINTE CÉCILE

SEURAKUNTATOIMISTO

Kirkkokatu 6, 3. krs puh. 02 774 5206
avoinna ma-to klo 9–13, pe suljettu
salonseurakunta@evl.fi

Kirkollisten toimitusten (kaste, vihkiminen, hautaus) ja tilojen varaaminen

VIRKATODISTUKSET JA SUKUSELVITYKSET

Porin aluekeskusrekisteri
arkisin klo 9–15
puh. 044 730 9605
porinaluekeskusrekisteri@evl.fi

Salon toimipiste: Vaskiontie 31, Halikko

HAUTA-ASIAT JA TALOUSTOIMISTO

Kirkkokatu 6, 3. krs
ma-to klo 9–13
puh. 02 774 5200
hauta-asiat 02 774 5209
(hautapaikat, hautojen hoito)

DIAKONIA

Yhteydenotot diakoniatyöhön:

ma-to klo 10–12
puh. 044 774 5216
diakoniatoimisto.salo@evl.fi
Yhteydenottopyynnön voi jättää myös teksti- tai WhatsApp-viestillä, vastaajaan tai sähköpostiin.

PERHEASIAIN NEUVOTTELUKESKUS

Salon seurakuntatalo, 2. krs
käynti Torikatu 6 (sisäpiha)
Ajanvaraus ti ja to klo 12–13
puh. 044 774 5217
perheneuvonta.salo@evl.fi

VAPAAEHTOISTYÖ

Koordinaattorina diakoni Sanna Saramo
puh. 044 774 5296
vapaaehtoistyö.fi/salo

TIEDOTUS JA VIESTINTÄ

tiedotus.salo@evl.fi

Seurakunnan toiminnasta ilmoitetaan:

- Viikkoilmoituksissa Salon Seudun Sanomissa, Auranmaan Viikkolehdessä, Salonjokilaaksossa ja Perniönseudun Lehdessä
- www.salonseurakunta.fi

SEURAKUNTA SOMESSA

Seurakunta^{SANOMAT}

**3/2025
Julkaisija**
Salon seurakunta
www.salon-seurakunta.fi

**Toimitus
Päätoimittaja**
Kirkkoherra
Timo Hukka
p. 0400 784 322
timo.hukka@evl.fi

Toimitussihteeri
Marja Roiko
p. 044 774 5305
marja.roiko@evl.fi

Sivunvalmistus
Salon Seudun
Sanomat Oy
Ari Hakulinen

Jakelu
Varsinais-Suomen
Tietojakelu Oy ja
Posti Oyj

Paino
Salon Lehtitehdas,
Salo 2025

Painos
26 552 kpl

Kun on oikea aika

RIITTA KOIVISTO
KUVAT SUVI LAAKSOSELTA

Pyöräilemällä voi auttaa vakavasti sairaita lapsia?

Suvi Laaksonen, Kuusjoen ja Perttelin aluekappalainen, sai tänä kesänä kokemuksen sellaisesta. Hän polki ”pienten puolesta pyörällä Pariisiin”.

Halu osallistua Tanskassa vuonna 2002 perustettuun Team Rynkeby -hyväntekeväisyystapahtumaan oli ollut Suvilla mielessä jo kauan. Vakavasti sairaat lapset ja lasten kuolemat olivat tulleet lähelle pappin työn kautta, mutta tapahtumaan mukaan lähtö sai odottaa, kunnes omat lapset olisivat isoja.

– Tässä vaiheessa elämää se tuntui fik-sulta. Se oli vastapainoa kaikenlaiselle kil-pailulle.

Sponsorirahaa pienistäkin puroista

Euroopan laajuisen tapahtuman suoma-laiset osallistujat, joita oli useampi sata, keräsivät rahaa ”AAMU Suomen Lasten Syöpäsäätiölle” sekä Sylva ry:lle.

Tapahtumaa sponsoroimaan etsittiin firmoja, jotka saivat vastineeksi ehkä lo-gonsa vaikka huoltoautoon, mutta myös mikrosponsoreita saatiin: muun muas-sa Salossa Pajulan koululaiset tarttuivat ideaan koulujuoksusta, jossa lapset sai-vat lähiaikuisiaan maksamaan vaikka eu-ron sopivaksi mitatulta juoksukierrokselta. Koko koulu oli mukana. Opettaja laski kierrokset, ja Suvi oli kannustamassa.

Turun joukkueiden kaksi pullojenke-ruukampanjaa kerryttivät nekin järjes-töille mukavasti rahaa.

Ne tärkeimmät sponsorit?

Jokainen matkan kulkenut pyöräilijä ja huoltojoukkolainen ”sponsoroi” matkal-le itsensä. Eli osti ne keltaiset varusteet, myös sen maantiepyörän, sekä maksoi ruokansa ja majoituksensa.

Omana panoksena oli myös aikaa. Suu-reen tapahtumaan haetaan vuotta en-nen, ja mukaan valittujen pitää sitoutua alusta saakka useisiin viikoittaisiin harjoi-tuksiin oman joukkueen kanssa.

Sohvaperunatkin voivat lähteä mu-kaan, sillä harjoitusohjelma oli niin am-mattitaitoisesti rakennettu, Suvi kiittää.

– Rohkaisen lähtemään mukaan, jos jo-ku minulta kysyy!

Ihana pyöräilykupla

Heinäkuun alussa Pariisiin pyöräilijöitä oli pari tuhatta, yhdeksästä eri maasta. Huol-tajat, noin viisi sataa, kulkivat mukana au-toilla ja moottoripyörillä.

– Osasin odottaa hienoa matkaa, mut-ta siitä tuli vielä hienompi. Sai polkea ryh-mässä, jossa ei kilpailtu, vaan kannustettiin ja tuettiin toisia. Kaikki pidettiin mukana.

Matkalla ei velttoiltu. Polkemaan läh-dettiin aamuseitsemän aikoihin, ja illalla lopetettiin aikaisintaan kuudelta. Oli hel-lettä ja sadetta. Paljon pieniä kyliä ja kir-kontorneja. Erittäin paljon tasaista peltoa,

Suvi Laaksonen polki kesällä ”pienten puolesta pyörällä Pariisiin”. Kuvassa oltiin jo perillä, mutta vielä oli poljettava velodromille juhliin.

mutta joskus aikamoisia ylämäkiä-kin.

Luksusta oli huolto. Joku laittoi kahvit ja keitot pysähdyshetkiin, ja Suvi kertoo, että itku oli välillä tulla, kun joku oli hotellilla vastassa sano-massa, että mene nyt tauolle ja syö-mään ja hoitamaan pyykkisi, minä täs-sä pesen ja huollan pyöräsi.

Varjelusta matkalla

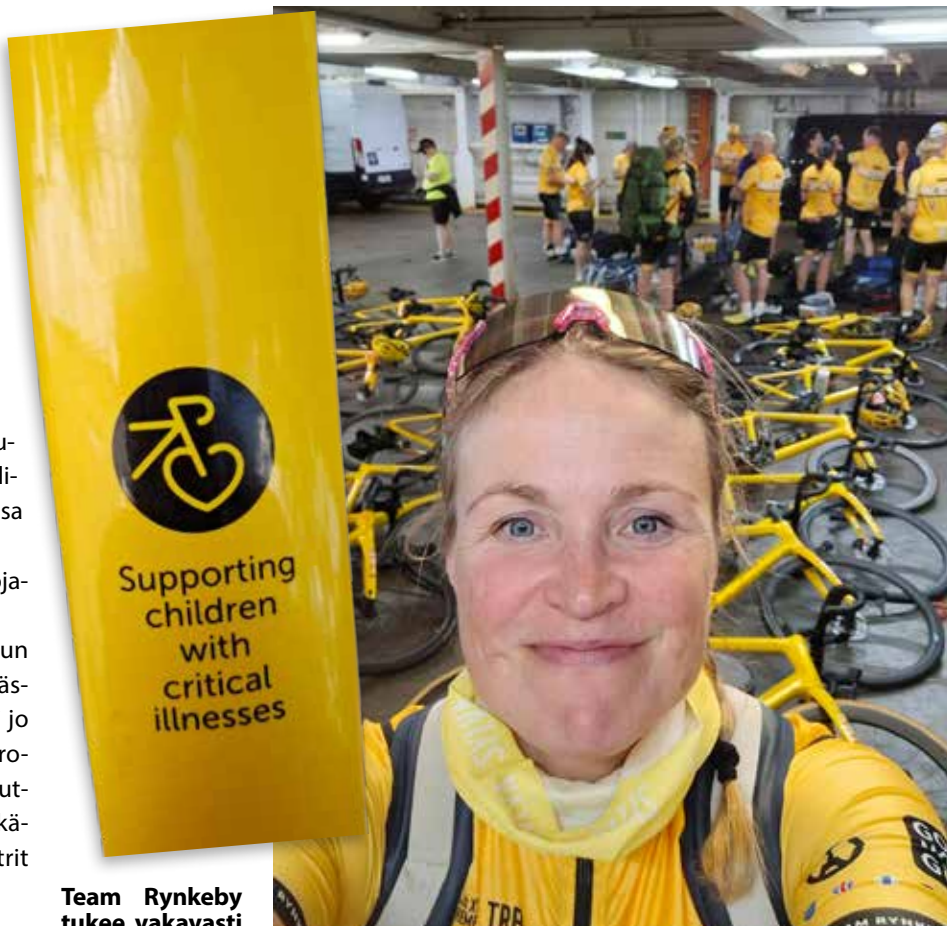
Suvi oli kertonut matkasta myös seu-rakunnassa, ja liikuttui, kun jotkut tuli-vat jälkeen päin kertomaan rukoilleensa matkan puolesta.

– Pyöräilijä on liikenteessä aika suoja-ton.

Pahin onnettomuus taisi olla se, kun Eiffel-tornille saavuttua Suvin pyöräs-tä räjähti kumi. Pam. Hetken hän ehti jo iloita mukavasta taksimatkastasta velodromille – siellä olisivat päätösjuhlat – mut-ta huolto ehätti vaihtamaan renkaan kä-den käänteessä. Viimeisetkin kilometrit oli siis poljettava.

Ensi vuonna taas?

– Ehkä ei... Mutta joskus haluaisin mennä mukaan huoltojoukkoihin ja an-taa näin mahdollisuuksia toisille.

Team Rynkeby tukee vakavasti sairaita lapsia.

Suomesta lähteneet joukkueet matkustivat yhdessä laivalla Helsingistä Travemündeen. Yhtenäiset keltaiset asut ja pyörät saivat matkalla iloista huomiota.

– Tempauksesta on paljon tietoa sivuilla www.team-rynkeby.fi.